Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 21 август жума

Сотувда эркин нархда
№ 167 (1948)

БОШ МАҚСАД — ЎЗБЕКИСТОН РАВНАҚИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида мамлакатимизнинг хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотлардаги дипломатик ҳамда консуллик ваколатхоналари вакиллари учун семинар бўлиб ўтди.

Анжуман Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсий ва иқтисодий фаолияти тамойиллари ҳамда устувор йўналишлари масалаларига бағишланди. Шунингдек, унда мамлакатимиз ҳукуматининг минтақавий барқарорлик ва хавфсизликни таъминлаш борасида олиб бораётган ишлари ҳақида сўз борди.

20 август куни семинар иштирокчилари мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримов билан учрашди. Президент мазкур тадбир ташкил этилгани эътиборга молик воқеа эканини қайд этди.

— Юртимиз мустақилликка эришганидан буён биринчи бор шундай тадбир ўтказилаётир, — деди Президент. — Ҳозир Ўзбекистон жаҳоннинг 120 давлати билан дипломатия муносабатлари ўрнатган. Чет элларда Ўзбекистоннинг элчихона, консуллик хизматлари, халқаро ташкилотларда эса ваколатхоналари фаолият кўрсатаётир. Тошкентда бўлиб ўтган анжуман эса сизларнинг ўзаро фикр ва тажриба алмашиб олишингиз учун қулай имконият бўлди. Қолаверса, бундай тадбирлар бизга ҳам фаолиятингиздан кенгроқ хабардор бўлиш, кўпроқ ахборот олишга ёрдам беради.

Президент Ўзбекистоннинг халқаро доирадаги обрўсини янада оширишда чет эллардаги вакилларимизнинг алоҳида ўрни борлигини таъкидлади. Шу боисдан, ҳар бир дипломат Ўзбекистон номини юксалтириш ишига муносиб ҳисса қўшиши керак. Ислом Каримов Ўзбекистоннинг чет эллардаги вакиллари фаолиятига тўхталиб, қилинаётган ишлар ҳамиша ҳам талаблар даражасида бўлмаётганини таъкидлади. Ўзбекистоннинг ташқи сиёсатини юритишда аниқ ва фойдали таклифлар, энг аввало, давлатимизнинг хориждаги вакилларидан чиқиши керак.

— Сиз фаолият юритаётган мамлакатлар халқи, сиёсатчилари, ишбилармонлари Ўзбекистон ҳақида қандай тассаввурга эга бўлиши кўп жиҳатдан сизнинг фаолиятингизга боғлиқ. Бошқача айтганда, юртимизнинг имкониятини сиз намоён этишингиз керак. Бугун юртимизда амалга оширилаётган ишлар, юритаётган сиёсатимизнинг мазмун-моҳиятини жаҳон аҳлига ким тушунтиради?! Мана, Ўзбекистон мустақил бўлганига ҳадемай етти йил тўлади. Чет эллар билан ўзаро муносабатларимизни янада ривожлантиришга қандай муаммолар тўсқинлик қилмоқда, халқаро алоқаларни янада мустаҳкамлаш учун нималар қилиш керак? Мана шу саволларни атрофлича ўйлаб, режани шу йўналишда тузиш керак. Олдимизга аниқ мақсад қўйиб ишлашга, ўз-ўзимизга танқидий кўз билан қарашга ўрганмоғимиз лозим. Она юртимиз — Ўзбекистоннинг буюк келажаги, равнақи йўлидаги улкан масъулиятни қалбан ҳис қилиш керак.

Ислом Каримов Ўзбекистон ташқи сиёсий ҳамда иқтисодий фаолиятининг узоқ муддатли стратегияси ҳамда концепциясига алоҳида тўхталди. Дипломатик миссия раҳбарлари олдига Ўзбекистоннинг халқаро доирадаги обрўсини янада ошириш, мамлакатда бозор ислоҳотларини жадаллаштиришга ҳар томонлама ҳисса қўшиш, республикага чет эл сармоясини кўпроқ жалб этиш билан боғлиқ аниқ вазифалар қўйилди.

Учрашувда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси А. Файзуллаев, ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

(ЎзА)

СУРАТДА: учрашув пайти.
А. ТЎРАЕВ олган сурат.

ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

Сирдарё вилоятида аҳоли саломатлигини яхшилаш, тиббиёт муассасалари моддий-техника базасини мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилмоқда. Жумладан, ўтган йили вилоятда 15 та қишлоқ врачлик пункти очилган эди. Бу йил эса 16 та шундай шифо маскани қуриб битказилади.

Мамлакат мустақиллигининг етти йиллиги арафасида гулистонликларга ажойиб байрам совғалари тайёрланди: шаҳарнинг Охунбобоев маҳалласида янги врачлик пункти фойдаланишга топширилди. Салкам уч минг аҳолига хизмат кўрсатадиган бу замонавий шифо масканида болалар хонаси, аёллар қабулхонаси, физиотерапия, техник-анализ ва ташҳис қўйиш бўлимлари мавжуд. Шаҳардаги тиббиёт коллежи эса янги бинога кўчиб ўтди. Бу ерда 1200 нафар талабанинг таълим олиши учун барча шароит яратилган.

Шу муносабат билан бу ерда йиғилиш бўлиб ўтди. Унда Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитасининг раиси Д. Ғуломова сўзга чиқди.

Тадбирда вилоят ҳокими Ў. Исмоилов қатнашди.

Фарҳод НОРМАТОВ, ЎзА мухбири.

ВИЛОЯТЛАР КЕНГАШИ СЕССИЯЛАРИДА

БУХОРО

Халқ депутатлари Бухоро вилоят кенгашининг сессияси бўлди. Унда Бухоро шаҳар ҳокимлиги вилоят ҳокимлигининг оила манфаатларини таъминлаш борасида 1998 йилда амалга ошириладиган тадбирлар дастурини қандай бажараётгани ҳақидаги масала муҳокама этилди.

Сессияда таъкидланганидек, оила манфаатларини таъминлаш, оилавий муносабатларнинг қонуний асосларини такомиллаштириш, оилани ижтимоий муҳофазалаш борасида муайян ишлар амалга оширилган. Жумладан, маҳаллалар томонидан эҳтиёжманд оилаларга 18 миллион сўм моддий ёрдам кўрсатилган. Бу хайрли ишдан корхона, ташкилот ва жамғармалар ҳам четда қолмаётир. Шу билан бирга, жойларда оиланинг маънавий, ахлоқий асосларини такомиллаштиришга етарли эътибор берилмаётир. Вояга етмаганлар орасида жиноятчиликнинг олдини олиш, иш билан бандлик даражасини ошириш борасида ҳали кўп иш қилиниши зарур.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси аъзолигига номзод кўрсатилди.

Сессияда вилоят ҳокими С. Ҳусенов сўзга чиқди.

Илҳом САФАР.

ЖИЗЗАХ

Халқ депутатлари Жиззах вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда халқ депутатлари вилоят кенгаши Мандат комиссиясининг бўшаб қолган ўринларга ўтказилган сайлов натижалари тўғрисидаги ахбороти тингланди.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси аъзолигига номзод кўрсатилди.

Сессияда вилоят ҳокими Ш.Мирзиёев сўзга чиқди.

Йўлчи ЖЎРА.

НАВОИЙ

Навоийда халқ депутатлари вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда "Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси аъзолигига номзод кўрсатиш тўғрисида"ги масала кўриб чиқилди.

Кун тартибидаги ушбу масала бўйича вилоят ҳокими Ҳ. Ғаффоров сўзга чиқди.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси аъзолигига номзод кўрсатилди.

Ёрқул УМАР.

СУРХОНДАРЁ

Халқ депутатлари Сурхондарё вилоят кенгашининг сессияси бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг Термизга ташрифи чоғида шаҳарни янада ободонлаштириш ва кўркамлаштириш, янги бинолар, маданий-маиший муассасалар қуриш бўйича берган йўл-йўриқ ва кўрсатмаларидан келиб чиқадиган вазифалар ва мустақиллик байрамига тайёргарлик масалалари муҳокама этилди. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси аъзолигига номзод кўрсатилди.

Сессияда вилоят ҳокими Ж. Нoралиев сўзга чиқди.

Чори ТЎХТАЕВ. ЎзА мухбирлари.

Олий Мажлис сессияси олдидан

ДАВР ТАҚОЗОСИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн иккинчи сессияси кун тартибига «Уй-жой кодекси» лойиҳаси ҳам киритилган. Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги қўмитаси котиби Талъат Усмонов мухбиримизга ушбу қонун лойиҳасининг устувор хусусиятлари ҳақида сўзлаб берди.

— Мамлакатимиз бозор иқтисодиётига ўтиши билан давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш бошланди. Натижада уй-жойга нисбатан хусусий мулкчилик пайдо бўлди. Бу ўз навбатида уй-жойлар қуриш, таъмирлаш, уларни эксплуатация қилиш, сақлаш борасида қатор ҳал этилмаган муаммоларни юзага келтирди. Пировардида янги «Уй-жой кодекси»ни қабул қилиш масаласи кўндаланг бўлди.

Турли вазирлик ва идораларнинг мутахассисларидан иборат ишчи гуруҳи тузилди. Уни тайёрлашда хориж тажрибалари ҳам эътиборга олинди. Олинган хулосалар, таклиф-мулоҳазаларнинг мақбулларидан фойдаланиб, «Уй-жой кодекси»нинг ҳозирги маромига етказилган лойиҳаси тайёрланди. Ва у бир неча марта ишчи гуруҳининг йиғилишларида муҳокама қилинди.

Янги «Уй-жой кодекси» лойиҳасининг асосий вазифаси нимадан иборат деган савол туғилиши табиий. Бу ҳужжат фуқароларнинг уй-жойга бўлган ҳуқуқларини, уй-жой фондидан лозим даражада фойдаланилиши ва сақланишини таъминлаш мақсадида уй-жойларга доир муносабатларни тартибга солади ва шу соҳада қонунийликни янада мустаҳкамлайди.

Янги «Уй-жой кодекси» лойиҳасининг афзаллиги шундаки, у қатор эркинлик ва имтиёзлар яратади. Унга кўра ҳар бир фуқаро хоҳлаган еридан чекланмаган миқдорда уй сотиб олиши мумкин. Кўп қаватли уйларда истиқомат қилувчилар илгари уйимни давлат таъмирлаб беради деб, йиллаб навбатга туришган бўлса, уйлар хусусийлаштирилгандан сўнг уй соҳиби бу ишни бирор ташкилотга шартнома асосида бажартириши ёки ўзи қилишга имконият яратилади.

Бундан ташқари «Уй-жой кодекси» лойиҳасида фуқароларнинг уй-жой шароитларини яхшилай олиш ҳуқуқлари, умумий фойдаланишдаги объектларга умумий мулкчилик ҳуқуқи, уй эгалари, ижарага олувчилар ҳуқуқлари ва мажбуриятлари ҳамда уларнинг ўзаро муносабатлари, давлат ва хусусий уй-жой фондининг таъминоти ва сақланишини яхшилаш, уй-жой биноларидан фойдаланиш ва уларни таъмирлаш, аҳолининг кам таъминланган қатламини уй-жой билан таъминлаш, эски ва авария ҳолатидаги уй-жойларни тугатиш, шунингдек бозор муносабатлари шароитида фуқароларни уй-жой билан таъминлаш кафолатлари акс эттирилган.

Бизлар янгиланиш замонида яшаяпмиз. Давр тақозаси билан рўй бераётган ҳар бир ўзгариш ўзининг ҳуқуқий асосига эга бўлиши керак. Шу нуқтаи назардан қараганда навбатдаги сессияда муҳокама қилинадиган «Уй-жой кодекси» лойиҳасини ҳам давр эҳтиёжи деб баҳоламоқ лозим.

Ўйлаймизки, ушбу кодекс лойиҳаси ҳам мамлакатимизда қонунчиликни мустаҳкамлашда, фуқароларнинг турмуш шароитини яхшилашда зарур ҳужжат бўлиб хизмат қилади.

«Халқ сўзи» мухбири Исматулла ТОШЕВ ёзиб олди.

«Гидролойиҳа» ҳиссадорлик жамияти мутахассислари Ўзбекистонда истиқболли кичик ГЭСлар қуриш дастурини ишлаб чиқишган эди.

КИЧИК ГЭС ҚУРИЛАДИГАН БЎЛДИ

Айни кунларда улар Қишлоқ ва сув хўжалиги, Энергетика ва электрлаштириш вазирликлари мутахассислари билан ҳамкорликда ана шу дастурни амалга оширишга киришдилар. Сариосиё тумани ҳудудидан оқиб ўтувчи Тўпаланг дарёси ўзанига 175 минг киловаттли илк ГЭС қурилишини бошлаб юборишди.

Чирчиқ дарёсининг Пискем ирмоғида ҳам 70 минг киловаттли гидроэлектр станцияси қурилишига тайёргарлик кўрилаяпти.

Ўз мухбиримиз.

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МИЛЛИЙ МОДЕЛИ:

XXI АСРНИ КЎЗЛАБ...

Мустақил ривожланишимизнинг ўтган етти йиллик йўлига сарҳисоб кўзи билан қарайдиган бўлсак, бу даврда эришган ютуқ ва ғалабаларимизнинг мазмун-моҳияти кишида, ҳақли равишда чуқур фахрланиш-ғурурланиш ҳис-туйғуларини уйғотади.

Биз наинки ўз республикамизда, балки кенг дунёда эътироф этилаётган улкан ютуқларимизни бир-бир санаб ўтиришдан ўзимизни тийиб, шу ўзгаришлар ва ютуқлар орасида ўзининг тарихий салмоғи ва мамлакатимиз истиқболи учун улкан аҳамияти билан алоҳида ажралиб турадиган битта катта янгилик — Кадрлар тайёрлаш борасида ишлаб чиқилган миллий моделимиз тўғрисида фикр юритмоқчимиз.

Муҳтарам Президентимиз Ислом Каримовнинг концептуал ғоялари, шахсий ташаббуслари ва бевосита раҳнамоликларида ишлаб чиқилган, дунёдаги давлатларда мавжуд таълим тизимини ривожлантириш моделлари орасида ўзининг илмийлиги, катта ҳаётий куч ва потенциал имкониятларга эгалиги, мазмунига кўра эса, оламшумул ибрати билан ажралиб турадиган Ўзбекистоннинг Кадрлар тайёрлаш миллий модели мустақил давлатимизнинг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ва маънавий ҳаётида том маънодаги улкан воқеадир.

Хўш, Кадрлар тайёрлаш бўйича Ўзбекистон миллий моделининг моҳияти нимада? Мустақил Ватанимизнинг ҳозирги маънавий ҳаётида бундай модел қандай туғилди?

Энди шу тўғрида бир оз тўхталайлик.

Йўлбошчимиз «Тафаккур» журнали бош муҳаррири саволларига жавобларида мустақил юртимизнинг эртанги ҳаёти ва тақдири авваламбор кадрларни тайёрлаш муаммолари билан узвий боғлиқлигини алоҳида таъкидладилар. Дарҳақиқат, мамлакатимиз тараққиёти олдида турган турли вазифаларга бундай бир назар ташласак, бу таъкиднинг ғоятда чуқур моҳияти яхши англанади. Биз янги, ҳуқуқий-демократик давлат барпо этиш мақсадидамиз. Янги фуқаролик жамиятида яшашни орзу қилаяпмиз. Мамлакат иқтисодиёти тамомила янги асосда, яъни бозор иқтисодиёти қонунлари манбаида ривожланишга ўтмоқда. Мана шу кетма-кет келаётган «янги»ларнинг барчасини амалга ошириш учун, табиий равишда, инсонда ҳам янги онг, янги тафаккур, янги дунёқараш бўлмоғи керак. Буларнинг ҳаммаси, фақатгина таълим ва тарбия орқали амалга ошади.

(Давоми 3-бетда).

ЮРТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

НАВОИЙДА ТРОЛЛЕЙБУС ЮРАДИ

Ҳозир Навоий шаҳрида 25 километр масофага мўлжалланган йўналишда иш қизғин. 112 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Жумладан, автосарой, троллейбус депоси, маъмурий бино, электр токини тақсимловчи подстанция қурилиши ниҳоясига етди.

Троллейбус қатнови йўлга қўйилгач, қўшни туманлардан Навоийдаги корхоналарга қатнаб ишловчи 20 мингдан зиёд йўловчининг мушкули осонлашади.

«КОМПРЕССОР»НИНГ ЯНГИ КОМПРЕССОРИ

Корхона чиқараётган маҳсулот довруғи қўшни давлатларга етиб борганига анча бўлди. Яқинда бу ерда 16 атмосферагача бўлган қувватли янги компрессор яратилди ва синовдан яхши ўтди.

У полиэтилен плёнкалари чиқарадиган корхоналарга ҳаводек зарур. Шу боис, қатор, жумладан, мамлакатимизда ишлаб турган қўшма корхоналар ҳам «Компрессор» ҳиссадорлик жамиятининг янги маҳсулотига буюртма беришди. Корхона шу йилнинг сентябрь ойидан бошлаб ушбу компрессорни кўплаб ишлаб чиқара бошлайди.

«УСТО»НИНГ ЧЕВАРЛАРИ

Самарқандда зардўзлик кийимлари тикадиган устахона иш бошлади. Бухоролик Дилбар Акромова устозлик қилаётган «Усто» бирлашмасининг ўндан зиёд чеварлари зардўз халатлар, камзуллар, белбоғлар, дўппилар, тўйю байрамларда кийиладиган гулдор оёқ кийимлари тикишни ўрганиб олдилар.

Хабарларни «Халқ сўзи» мухбири Т. ИРИСМЕТОВ тайёрлади.

ДИҚҚАТ, ТАЖРИБА

«УСТИКС»НИ БИЛАСИЗМИ?

Бугун мамлакатимиз далаларида гуркираб ўсаётган, ҳосил шохлари боғлаётган ва баъзи жойларда лўппи-лўппи нишона бераётган ғўзаларга боқиб кўзинг яйрайди. Чигит икки қулоқ бўлганидан тортиб ҳосилини кўз-кўз қилаётган бугунги кунга қадар бўлган давр оралиғида қанчалик меҳнат қилинганлиги, пешона тери тўкилганлиги фақат деҳқонгагина аён, десак янглишамиз. Негаки бу жараёнда нафақат деҳқон, балки бошқа соҳа кишилари ҳам фаол қатнашдилар, пахтакорга кўмакка келдилар, улар билан бақамти туриб меҳнат қилишди. Жумладан, ғўза агротехникаси даврида агрокимё ходимлари ҳам астойдил ишлашди. Улар етказиб беришган ўғитлар ерга дармон бўлди, ҳосил баракасини оширди. Бундан ташқари айни вақтда ҳам, яъни ҳосил тақдири ҳал бўладиган шу кунларда ҳам уларнинг қўли қўлига тегмайди. Яъни, улар ҳозир ғўзаларни сунъий чилпиш билан машғул. Айниқса, агрокимё ходимлари бу йил «Устикс» деб номланган эритмадан самарали фойдаланишмоқда. Мухбиримиз яқинда Сирдарёда бўлиб, вилоят «Ўзагрокимётаъминот» давлат ҳиссадорлик жамияти раиси Абдураҳмон Абсаломов билан учрашди, янги эритманинг афзалликлари хусусида сўради.

— «Устикс» пестициди муҳим агротехник элемент бўлиб, пахтани кимёвий усулда чеканка қилишда ва ҳосилдорликни оширишда ишлатилади, — дейди жамият раиси. — Биз илгари бу эритмани Германиядан олиб келардик ва табиийки, сарф-харажатлари ҳам ошиб турарди. Бу йил эса «Устикс»ни Навоийдан келтираяпмиз. Навоийдаги «Электрохимзавод» қўшма корхонасида ишлаб чиқарилаётган бу пестицид Германияникидан мутлақо қолишмайди. Биз бу йил 150 тонна эритма олгандик. Ҳозир 120 тоннаси ғўзаларни сунъий чилпишда ишлатилди. Яқинда вилоятимизга ташриф буюрган қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлари ҳам бу ишимиздан миннатдор бўлди.

— Ғўзани қўлда чилпиш билан «Устикс»да ишлов бериш орасида қандай фарқ бор?

— Маълумки, ғўзанинг бўйи 80 см. бўлмагунча қўлда чилпиш мумкин эмас. Қолаверса, қўлда фақат ғўза устидаги шоналар чилпинади, ён шохлари эса аксарият ҳолларда қолиб кетади. «Устикс» эса аломат эритма бўлиб чиқди. Бу модда ғўза ёппасига гуллаганда суғоришдан бир ҳафта муқаддам сепилади. 5 кун мобайнида у ўз кучини кўрсатади. Кейинги физиологик жараён ҳосил шохларида давом этади. Яъни, ўсиш нуқтаси ёнидан 2-3 тадан ҳосил шохлари пайдо бўлади ва бу кўрак кўпайишига олиб келади. Ғўза кучли ғовлаб кетган жойларга 2-3 ҳафта ўтказилиб, эритма қайтадан сепилиши мумкин.

— «Устикс»нинг ишлов жараёни қандай бўлади?

— Препарат ерда ва ҳаво орқали пуркалиши мумкин. Биз фақат «ОВХ»лардан фойдаландик. Шу туфайли гектарига 200-300 литр эритма ишлатилди. Албатта, бу модда пуркалгандан сўнг 3-5 кун мобайнида майдонга кириши таъқиқланади. Бироқ мутахассисларнинг фикрига кўра, балиқ ва асалариларга эритма таъсир қилмас экан.

— Демак, пахтакор учун яна бир дастёр топилибди-да.

— Дастёр бўлганда қандоқ! Ғўзани қўлда чилпиш учун қанчалаб меҳнат сарф қилинар эди. Буни албатта, қишлоқ ва сув хўжалиги мутахассислари тўла ҳисоб-китоб қилиб чиқишган бўлишлари керак. Аммо шундоқ ҳам кўриниб турибдики, унинг ҳосил салмоғини ва сифатини оширишдаги афзалликлари бисёр. Айтишларича, водийда Хитойдан келтирилган «Сажжен» препарати ишлатилган ва у ғўзаларни куйдириб юборган. «Устикс» эса ғўзаларимиз билан эл бўлиб кетди, аниқроғи, ғўзанинг «тили»ни тушунди.

Дарҳақиқат, раис буванинг таъбири билан айтганда, ғўзанинг «тили»ни тушуниш деҳқоннинг кўнглига йўл топиш демакдир. Агрокимё ходимлари билан сирдарёлик пахтакорларнинг бу ҳамкорлиги ҳам мамлакатимизда истиқлол туфайли амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг самарали кечаётганлигидан далолатдир.

Э. БОЛИЕВ суҳбатлашди.

САОДАТНОМА

2. ОНАМИЗНИНГ ОНАСИ БЎЛСА ШУ ВАТАН...

Мустақиллик эълон қилинган оқшом хориждан келган ҳаммиллатларни бориб зиёрат қилганмиз.

Қоронғи тушиб қолганига қарамай кейин биз улар билан Ғазалкентта чиқиб бордик, тоғлар бағридаги сўлим гўшада, шинам сўрида, бир пиёла чой устида пича гурунг қилдик.

Улар жуда ҳаяжонда эдилар.

Тўлин ой ёруғида боғ янада сўлим кўринар, тўкилай-тўкилай деб турган юлдузлар кўз ёшидай титрар, улар арчалар шохига илиниб қолгандай эди гўё. Дастурхон атрофида ўтирган ўша ҳаммиллатларнинг бири саксон ёшда, бири берироқ, уларнинг киприкларида ҳам юлдуздай титраб турган кўз ёшлар...

Ўша — ёши улуғ ҳаммиллат шундай ҳасрат қилган:

— Йигирма тўққизинчи йил бўлса керак. Ўқитувчи эдим, бир юмуш билан Тошкентга чақиришди. Кечки поезд билан Марғилонга қайтдим. Ой ёруғида йўл четида кундадай бўлиб, ҳар қадамда қорайиб ётган нарсаларга кўзингиз тушади. Улар — майиитлар. Очарчилик сабаб олис элатлардан бир тўғрам нон истаб поездга осилган, бироқ очлик туфайли йўлда жон берган, бечоралар пуфакдай шишиб кетган...

Кўмиб ҳам ўтирилмас эди у пайтлар, шундоқ поездан йўл четига улоқтириб ташланар эди, холос...

Алламаҳалда уйга кириб бордим. Бесаранжомлик. Тоғамни ҳибсга олишибди, бўлак қариндош-уруғларни ҳам. Хуллас, тонг ёришгунча қочиб қутулсак, қутулдик, йўқса кейин нима бўлишини ёлғиз Аллоҳ билади. Ул-булни олиб, аёлимни эргаштириб, ўша кетганим.

Олтмиш икки йил...

Тоғамнинг қисмати не кечди? Бўлак қариндош-уруғлар, онам тирикми? Қани энди, бир дарак бўлса!

Шу ёруғ кунларга етиб кела олмаган, хоки поки она юртдан жуда олис ўлкаларда қолиб кетган азизлар ҳаққи, бир ҳикматдан сизларни огоҳ этай: улар сўнгги дамга қадар бир мужда кутиб, сарҳадлар оша ушбу маконга кўз тикиб ўтдилар; сўнгги нафасида: «Онажоним!», «Ў-ў, Ватан!» дея армон билан қўлимда жон берганлар қанча. Э-э, нимасини айтасиз, ука?!

Бу ҳасрат — оғир ҳасрат!

Шунинг учун ҳам юртдан даъватнома борганида севинч ёшлари юзимизни нечоғлик ювиб тушганлигини сиз тасаввур қила олмайсиз! Аллоҳга минг қатла шукрки, Ватанга келдик, унинг тупроғини кўзларга суртдик. Муҳтарам Президентимиз юрт Истиқлолини эълон қилибди, буни эшитиб, севинчимиз минг чандон зиёда бўлди! Улуғ саодат бу!..

Америкада яшайдиган бир ҳамюрт шундай ҳикоя қилган:

— Истиқлол дараги кўз юмиб очгунча океан оша бизга етиб борди, саодатли бу дамлар қувончини таъриф этмоққа тиллар ожиздир. Биз бир-биримизни дараклашмоққа бошладик, бир-биримизни муборакбод этдик, уйларга сиғмай тўлиб-тошиб кўчаларга чиқдик, таважжуҳ ила дийдорлашдик, бу ҳолатлар ҳеч маҳал ёдимдан чиқмаса керак: ёши улуғнинг ҳам, ёши кичикнинг ҳам кўзларида ёш...

1992 йилнинг 2 мартида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида она Ўзбекистон байроғи ҳам осмону фалакка кўтарилиши ва қалдирғоч қанотидай ҳилпирай бошлашини муштоқ бўлиб кутганлар кўзида тағин шундай ёш кўрганман. Ажабки, биз — Ватандан жудо бўлганлар истиқлол тимсолида дунёвий ҳақсизлик емирилиб, тарихий адолат юзага чиққанининг, Ватан сиймосида миллатнинг шаъни, тарихий қадр-қиммати ва инсоний ғурури эътибор топганининг шоҳиди бўлиб, шундан суюниб, кўнглимиз тўлиб йиғлаган бўлсак, буни тушуниш мумкиндир, аммо Ватандан олис юртларда таваллуд топган ўғил-қизларимиз, набираларимиз не учун бунчалар севиндилар? Не учун уларнинг-да кўзлари намланди? Улар она юртни кўрмаганлар-ку! Кўрмасдан туриб Ватанни шунчалар суюш мумкин экан-да? Бу ҳиссиёт жоннинг жавҳарида яшар экан-да?!

Шаҳобиддин Яссавий эса киндик қони томган юртни «муҳаддислар мамлакати...» дея кўкларга кўтаради ва унинг «миллий байроғи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти узра ҳилпирай бошлаганида қувона-қувона кўз ёшлар» тўкканини айтади.

Юзларни ювиб тушаётган бу ёшлар замирида ёлғиз Ватанга муҳаббат эмас, топталган туйғуларнинг таскин топиши, севинч ва соғинч ҳам мужассамдир. Шунинг учун ҳам ҳар ким Ватанни ўзича кўради, ўзича тушунади, ҳар бир кўнгилда Ватан ўзича муқим яшайди.

Ватан...

Уруш бошлангач, бизнинг қишлоқдан ҳам минглаб йигитлар аскарликка олинган. Кейинчалик уларнинг айримлари дом-дараксиз кетган, айримлари асир тушган, афсонавий жасорат кўрсатиб, мукофотга сазовор бўлган Гаврошлар ҳам, бутун уруш мобайнида бир марта ўқ узмай Берлингача бориб қайтган содда муғомбирлар ҳам йўқ эмас.

Кўзи тириклик пайтида Карим бобо шундай нақл қилар эди:

— Касофатлар она сути оғзидан кетмаган болаларни олиб бориб жангга ташлашган. «Ўзингни асрагин, ҳо-ой!» деганинг билан ҳеч ваҳони тушунмайди улар. Қўмондон: «Огонь!» дейиши билан отилиб чиқади, ўқ бир жойини учириб кетади, тутдай тўкилиб қолаберади... Бир сафар уч-тўрт кун узоқ йўл юрдик. Тоза ҳолдан тойдим. Кечга томон бир ертўла кўзимга чалинди. Аста шу ёққа бурилдим. Эшикни очиб, қарасам, одамнинг жонидан бўлак ҳамма нарса бор. Немиснинг заҳира омбори экан. Оч эмасманми, колбасага чанг солдим, шунда биров тикилиб тургандай бўлди. Мундай қарасам, бир немис, қўлида — автомат, менга ўқталиб турибди. Пинак бузганим йўқ, колбасани уравердим, кейин у ҳам автоматини туширди, мен ҳам милтиқни бир четга қўйдим. Кейин одамга ўхшаб, имо-ишора билан гаплашган бўлдик, у ёнидан боласи, аёли, онасининг суратларини олиб кўрсатди, қуролга ишора қилиб, бунинг менга икки дунёда зариллик жойи йўқ, мен болаларимнинг олдига соғ-омон боришни истайман, дегандай ишора қилди. Мен ҳам ён чўнтагимдан болаларимнинг расмини, улар ёзган тумордай хатларни чиқариб, унга кўрсатдим...

Жуда яқин бўлиб қолдик, ертўлада тунаб, тонг отгач, биримиз у, биримиз бу томонга қараб кетдик...

Карим бобонинг ҳикоясини тинглаб, бир ҳикматни англаб етганмиз: бизга фашист деб уқтиришган халқнинг барчаси ҳам бирдек

> *Сен онам, сен синглим, ёримсан азал,*
> *Эй, жоним-жаҳоним — Ўзбекистоним.*
>
> **Абдулла ОРИПОВ**

қонхўр ва ёвуз эмас, уларнинг орасида ҳам ҳаётпарвар, шоиртабиат одамлар бўлган. Бутун бошли миллатни буткул қоралаш адолатдан эмас-ку, ахир?!

Нормурод бобо, айтишича, Сталинград жангида иштирок этган.

— Сойликнинг тепасига пулемёт ўрнатиб олганмиз, — деди у, — мана шу Пўлат бобонг ўқли тасмани узатиб турар эди. Пулемёт тандирдай қизиб кетган, аскарман деган саржин бўлиб қолаяпти, лекин отишманинг охири кўринмайди. Бир пайт ҳамма ёқ сув қуйгандай жимиб қолди. Пича нафас ростладик; ўтирибман-у, оқ дока рўмол ўраган, ортимдан мунғайиб термулиб қолган онам, сувлари зилол мана шу ариқлар, ўриксори узоқдан булутдай бўлиб кўринадиган қишлоғимиз сира кўз олдимдан нари кетмайди, соғинчдан юрагим ўртанади, хўрлигим келади, ахийри, шартта ўрнимдан турдим-да, этакни силкидим: — Менга нима азоб, Пўлат? — дедим.

— Нима қил, дейсан?

— Сени билмадим-у, лекин мен кетдим, уйга!

— Уйимиз шунчалик яқин деб ўйлайсанми?

— Ишинг бўлмасин!

Мен — олдин, у — кейин, узун-қисқа бўлиб йўлга тушдик, икки ойча йўл юриб, ниҳоят, Ватанга келдик. На тип-тиниқ осмонга қараб, на осуда қишлоққа, на яшилликка қараб, қани энди кўзларинг тўйса!

Эртаси куни бизни тутиб олиб, тағин олиб кетишди, Каттақўрғонга етмай яна қочдим, бари бир, бориб урушнинг охиригача штрафной батальонда хизмат қилишга тўғри келди. Бу энди дўзах азоби эди, лекин энг мудҳиш дамларда ўша осмон, ўша қишлоқ, ўша тупроқ йўлни бир-бир хаёлимдан ўтказар, шу жойларни яна бир кўриш учун яшар, оёғинг остига мина кўмилган майдонга кириб борар эканмиз, шу уй, шу хаёлгина мени асрар эди...

Уруш одамлари.

Улар дунёни шундай тушунган, Ватанга шундай кўнгил боғлаган.

ОЗОДЛИК ёхуд Миллий ғурур йўлларида

Бадиа

- **Олтмиш икки йиллик ҳасрат**
- **«Бу ҳиссиёт жоннинг жавҳарида яшар экан-да»**
- **Жамолиддиннинг фожиаси**
- **«Дунё шулар билан кўркли...»**

Одамзот Ватанни таниганидан буён киндик қони томган юрт ва унга чексиз муҳаббатини изҳор этиб келади. Зеро, у биз кўз очиб кўрган дунё, мислсиз орзу-ниятларимиз уруғдай илдиз отадиган замин, ўтмишимиз кечган, келажакни яратиш имконини берган бебаҳо макондир.

Улуғ давлат тиз чўкмас, ботир ёлбормас,
Чинор синар, эгилмас, бедов от ҳормас.
Бу дунёда онасиз туғилган ким бор?
Жон берганга жон бермоқ — мардларга даркор.
Онамизнинг онаси бўлса шу Ватан —
Кўрлик афзал бу юртни асир кўрмоқдан.

Онанг сени дунёга келтирган, агар сен мард ўғил бўлсанг, зарурат туғилганида ундан жонингни ҳам аямаслигинг керак. Ватан эса онангнинг онасидир. Уни тутқун ҳолда кўриб, қулликка тоқат қилиб яшагандан кўра ўлим афзал, дейди шоир. Чинор синса синадики, эгилмайди, ботир ёлбормайди, улуғ давлат эса тиз чўкмайди...

Нурмурод бобо шундай деган:

— Бизнинг гуваламиз шу ердан олиб қорилган, шекилли-да, шунинг учун ҳам бу замин бизни оҳангрободай ўзига тортиб туради.

— Биз учун ота-она ҳам, фарзанд ҳам, қариндош-уруғ ҳам азиз, — дейди Цицерон, — лекин муҳаббат бобидаги барча тасаввурларимиз ёлғиз Ватан тушунчасида ўз ифодасини топган. Ахир, керак бўлса, иймони саломат қайси бир одам Ватан учун жонини беришга иккиланар экан?!

Ватан! У бизнинг оримиз, номусимиз, виждонимиздир. Ундаги ҳар бир тоғу тош, жилға ва адир, экилган дарахт, қад ростлаб турган иморат, ёзув, йўллар, ҳатто сўқмоқлар ҳам халқнинг табиатини ўзида намоён этади.

Ватан! Менинг бор қисматим шу бир сўзда ҳал,
Балки мен ҳам бахш этарман унга жон-танни, —

дейди шоир. Зеро, улуғ аждодларимиз ўзларига оқ сут берган, оқ ювиб, оқ тараган, қўрқмас ва матонатли ўғлонлар қилиб вояга етказган онасининг, оиласининг дахлсизлиги, аҳли аёлининг шаъни, фарзандлари келажагини таъминлаш учун босқинчиларга қарши отилиб чиққан, ёвга қақшатқич зарбалар берган, ожиз қолган тақдирда эса сўнгги нафасигача ортида қолганларни ҳимоя қилган. «Ватан ҳимояси» деган қутлуғ тушунча замирида аслида ҳар бир диёнатли инсон учун жонидан ҳам азиз ва мўътабар бўлган шу маскан, аҳли аёли, бир сўз билан айтганда, орият, номус ва миллий шаън учун кураш ётади.

Бешик устида айтилган алладан тортиб эртак ва ривоятларгача, болалар овунчоғи — ўйиндан тортиб халқ қўшиқларигача бизни шунга даъват этади; адабиёт, санъат ва тарихдан токи айтилаётган ҳар бир ёниқ сўзгача кўнгилда дунёга муносабат уйғотади, туйғуларнинг, тафаккурнинг шаклланишига хизмат қилади. Тирикчилик ташвишида ўртаниб юрган бир ҳаммиллат етти йил аввал «Амир Темур босқинчи бўлган!» деган бўлса, бунинг учун уни айблаш адолатдан эмасдир. Чунки унга шундай таълим берилган, «тарих» шундай деб уқтирган, халқнинг ишонган зиёлилари, раҳбару раҳнамолари ҳар куни шундай деб айтиб келишган...

Шунинг учун ҳам унинг боши айланиб қолган, Расул Ҳамзатов ҳикоя қилган Шомилнинг ўғли Жамолиддинга ўхшайди у. Шомил оқ подшоҳ қўшинларини узоқ йиллар тоғли ўлкасига яқин йўлатмайди, улар эса унинг Петербургда, Кадетлар корпусида ўқиётган ўғли Жамолиддинни тутиб туришади. Ахийри, Шомил ўғли Қози Муҳаммадни Грузияга юборади ва у княгиня Чавчавадзени тутиб келади. Ва ниҳоят, икки томон дарё бўйида тутқинларни айирбош қилади.

Шомил зарҳал погон таққан оқ подшо зобити — Жамолиддинни кўриб: — Дарёни кечиб ўтишдан аввал эгнидаги кийимни ечиб сувга улоқтирсин! — дейди ва унга тоғликлар либосию қурол-аслаҳа узатади.

Жамолиддин отасининг иродасига итоат этади, эгнидаги кийимни ечиб, дарёга ташлайди, лекин бу билан аслида ҳеч нарса ўзгармайди.

Йўлда Шомил: — Кўряпсанми, Жамолиддин, — дейди. — Тоғлар орасидан қуёш ўрлаб чиқаяпти. Чиройли-а?

— Чиройли, ота, — дейди Жамолиддин.

— Сен шу тоғлар, шу тонглар учун жонингни беришга тайёрмисан?

— Ота, биз гаплашиб олишимиз керак, — дейди Жамолиддин ва оқ подшонинг қудрати, дасти узун эканлиги-ю, яланғоч, қашшоқ бу тоғларни ҳимоя қилишда ҳеч бир маъно йўқлигидан гап очади. Ва қонли курашдан отасини қайтармоққа уринади. Чунки у ҳам ўзини ҳақ деб билади, отам масаланинг бу томонларини тушунмайди, деб куяди. Оқибат, Шомил ундан юз ўгиради: — «Сен менинг пуштикамаримдан бўлган эмассан! — дейди у. — Сен айтган гапларни эшитса, ҳатто, ўликлар гўрида тикка туради. Сенинг бошинг айланиб қолибди, бола, сен тоғларнинг ғанимисан! Сен беватансан!..»

Жамолиддин ҳибсда ётган кунларнинг бирида чора топиб, онаси уни кўргани келади, боласининг ҳолига куюб, кўп қадим қўшиқларни куйлайди. Шунда Жамолиддин ўрнидан туради: — Она, — дейди. — Мен туғилган юртга энди келгандайман. Отам билан ҳам ҳозир кўришиб тургандайман. Менга қурол бер, ахир, мен Шомилнинг ўғлиман-ку, жангга киришим керак!..

Ўғилнинг кўзини очган — қўшиқ, она қалбидан тошиб чиққан Ватанга қайноқ муҳаббатдир. У куйлаган қўшиқлардан бири Дингир-Дангарчу ҳақида. У: «Қаёқда эдинг, Дингир-Дангарчу?» — деб бошланади. «Ўрмонда эдим». «Нима қилдинг?» «Дарахт кесдим...» «Нега?..» «Уй қурмоқчиман...» «Сабаб?» «Уйланаман».

Уйланиб сен нетасан, эй, Дингир-Дангарчу?
Баҳодирлар улғайтади Дингир-Дангарчу.
Баҳодирлар нечун керак, Дингир-Дангарчу?
Дунё шулар билан кўркли, Дингир-Дангарчу.

Улар шу юртга қалқон бўлишсин, шавкати етти иқлимга таралсин, дунё шундай баҳодирлар борлигидан ифтихор қилсин!..

Чўлпон, Фитрат, Беҳбудий, ҳатто Амир Темур қабри ўрнида шу армон мунғайиб тургандай бўлиб туюлмайдими, сизга?

Халқим, давлатим жаҳонда илғорлардан бири бўлсин, фарзандларимиз биздан ўзиб кетсин, деяётган, бутун вужуди билан шунга интилаётган юртбошимизнинг масълаги шундан иборат эмасми?!

Ғаффор ҲОТАМОВ.

САДОҚАТ ТИЛДА ЭМАС, ДИЛДА БЎЛСА

Президент Ислом Каримов «Тафаккур» журнали бош муҳаррири саволларига берган жавобида шундай деган эди: «Мақсад дегани — халқни, миллатни бирлаштирувчи, йўлга бошловчи бамисоли бир байроқ. Бу байроқ бутун Ўзбекистон халқининг руҳини, ғурур-ифтихорини, керак бўлса, қудратини, орзу интилишларини мужассамлаштирадиган улуғ кучдир. Давлатимизнинг, халқимизнинг, эл-юртимизнинг мақсади ўзининг улуғворлиги, ҳаётийлиги ва ҳаққонийлиги билан ҳаммамизни жалб этадиган бўлмоғи лозим. Токи бу мақсад халқни — халқ, миллатни — миллат қила билсин, қўлимизда бир кучга айлансин».

Шу мақсадлар ва уларнинг амалда бажарилиши тартиб ва барча учун теппа-тенг интизом қонун билан белгилансагина, у куч-қудратга эга бўлади.

Ҳуқуқий-демократик давлат қуришга азму қарор қилиб, унинг асосий пойдеворларини яратган эканмиз, юксак ҳуқуқий маданият, Конституция ва қонунга ҳурмат миллий истиқлол мафкурасида муҳим ўрин эгалламоғи лозим. У ўзида халқимизнинг энг ардоқли фазилатлари — иймон ва инсоф, меҳр-оқибат, шафқат ва раҳимдиллик, уят ва андиша, ор-номус, ўзаро ҳурмат, юксак ватанпарварлик, элига ва халқига садоқат қадриятлари ва ғояларини мужассамлаштирган ҳолда аста-секинлик билан тўлишиб бормоқда. Буларнинг ҳаммасини амалга оширишда кучли ирода, сабр-тоқат ва буюк садоқат керак.

Ўз эътиқодига, аниқ мақсадига эга бўлган, ўз манфаатидан эл-юрт манфаатини устун қўядиган инсон — буюк садоқат эгаси бўлиши мумкин. Садоқат, иймон ва эътиқод билан ҳамоҳангдир. Буюк садоқат эгасида иймон-эътиқод, аниқ мақсад сари интилиш, келажакка бўлган ишонч кучли бўлади, зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис этади.

Садоқат — ғоят улуғвор туйғу. Ҳаётда унинг етишмаслиги меҳр-оқибатсизликка, худбинликка, вафосизликка ва бошқа салбий ҳолатларга олиб келиши мумкин. Садоқатли бўлиб яшаш эса осон эмас. Чунки ҳеч бир таъмасиз, халқи, Ватани учун беғараз меҳнат қилиш ҳар кимнинг ҳам қўлидан келавермайди. «Садоқат қалб ва виждон амридир. Шунинг учун ҳам қийин дамда ёрдам қўлини чўзган, нурли йўлга бошлаган бағри кенг одамларни унутиш қийин. Садоқат мардликка хос бебаҳо фазилат», деганда замондош олимимиз юз бора ҳақ.

Юртимиз тарихидан яхши маълумки, Ватанига, халқига, ўз касб-корига бекиёс садоқатли бўлган кўплаб инсонлар ўтган. Широқ, Тўмарис, Жалолиддин Мангуберди, Муқанна, имом ал-Бухорий, Мусо ал-Хоразмий, Маҳмуд аз-Замаҳшарий, Аҳмад Яссавий, Амир Темур, Улуғбек, Навоий, Бобур, Фурқат, Фитрат, Чўлпон каби зотлар фидоийлиги биз учун ҳамиша ибрат бўлмоғи лозим.

Профессор М. Абдуллаев шундай ёзади: «Инсонни маънавий баркамоллик — ҳалоллик, покизалик, бировларнинг ҳақига хиёнат қилмаслик безайди. Хожа Аҳмад Яссавий айтганларидек, «Ҳақ йўлига кириб бўлмас пок бўлмасдан». Буюк Шарқ алломалари ҳалол билан ҳаромни фарқлашни, ўз меҳнати эвазига тирикчилик қилишни, ҳалол еб-ичиб, покиза яшашни тарғиб этганлар, ўзлари эса шахсан намуна кўрсатганлар. Айтайлик, Аҳмад Яссавий деҳқончилик, Шайх Абдулҳасан дурадгорлик билан шуғулланганлар. Шайх Иброҳим Озарий ғишт терувчи бўлган, Шайх Баннон ҳаммоллик қилган. Баҳоуддин Нақшбанд кимхобга гул нақшлаган, унинг пири Саид Кулол кулолчилик қилган ва пахса урган!

Алломаларнинг халқига, Ватанига бўлган садоқати ҳақида гап кетар экан, улар ҳеч қачон ўз элатларининг урф-одатларини (Ватандан йироқда бўлса ҳам), ўзига хос саховат ва бағрикенгликни тарк этмаганлар. Абу Наср Форобий жаҳоннинг 72 тилида бемалол (бу мўъжиза, аммо бор ҳақиқат) баҳсга киришиш бахтига муяссар бўлиши билан бирга ўз она тилисини асло унутмаган, урф-одатларига қатъий риоя қилган, миллий кийимини бошқа элат ва халқ либосига алмашмаган, у жаҳоннинг 2-муаллими деб ном олган, нотага асос солган беқиёс инсондир. Ал-Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, имом ал-Бухорий, ибн Сино, Берунийлар ҳам садоқатда барчага ўрнак бўлишган.

Шу ўринда имом ал-Бухорий ва Маҳмуд аз-Замаҳшарий ҳақида икки оғиз тўхталиб ўтсак. Улар илм-фанда юқори чўққиларни эгаллаш учун мусулмон оламидаги ўнлаб давлатлардаги илм-фан ўчоқларини кезиб чиққанлар, қийинчиликларни енгишда мардлик кўрсатганлар. Бир оёғи ёғочдан бўлган Замаҳшарий босиб ўтган йўлларни эслашнинг ўзи жаҳоншумул воқеа. «Имом ал-Бухорийнинг тенги дунёда йўқдир», «Замаҳшарий — Худонинг қўшниси» деб баҳоланиши ҳам бежиз эмас. Шу боис юртбошимиз Ислом Каримов имом ал-Бухорий таваллудининг 1225 йиллиги муносабати билан Самарқанд вилоятининг Челак туманида бунёд этилаётган мажмуани кўздан кечирар экан, шундай деган эди: «Бу мажмуа шундай бўлсинки, имом Бухорийнинг бутун салоҳияти рўй-рост ўзини кўрсатиб турсин. Ҳар бир Ўзбекистон фуқароси ҳаж сафари олдидан аввало имом Бухорий мақбарасини зиёрат қилсин, ана ўшандагина ҳаж сафари ижобат бўлади». Бундан ортиқ баҳони чамамда ҳеч ким беролмаса керак. Бу аждодларимиз заковатига бўлган чексиз садоқатнинг ёрқин бир намунасидир.

Садоқат ҳақида гап кетар экан, буюк бобокалонимиз Соҳибқирон Амир Темурнинг пирларига, пирларининг шогирдига бўлган муносабати беихтиёр кўз олдимизга келади. Устоз-шогирд шундай бўлса-да, деб орзу қиласан. Маълумки, Соҳибқироннинг тўртта пирлари (устозлари) бўлган: Хожа Шамсуддин Кулол, Саййид Амир Кулол, Мавлоно Зайнуддин Абубакр Тайободий, Мир Саййид Барака. Шамсуддин Кулол ҳатто Темурнинг отаси Муҳаммад Тарағайнинг ҳам пири бўлган. Амир Темурга исмни айнан шу инсон қўйган. У дастлабки сабоқни, таълим-тарбияни ушбу буюк зотдан олган. Ҳар гал юришдан зафар билан қайтганда Темур албатта унинг қабрини зиёрат қилган. Ушбу садоқат рамзи сифатида Хожа билан Амир Темурнинг отаси амир Тарағайнинг қабри Шаҳрисабздаги Дорут-тиловат хонақосида ёнма-ён жойлашган.

Саййид Амир Кулол дарвешлик билан машғул бўлиб, Темурнинг ҳарбий юришларини қачон ва қай йўсинда амалга ошириши мумкинлигини олдиндан айтиб бериш қувватига эга бўлган.

Абубакр Тайободий бобомиз алоҳида ихлос қўйган зоти поклардан биридир. Амир Темур шундай ёзади: «Мен йигирма бир ёшга тўлганимда саёҳат қилмоқчи бўлдим. Лекин Шайхдан дуо фотиҳа олмоқни ният этдим. Шайх саёҳатимга дуо фотиҳа бериб, белимга камар боғлаб, бошимга кулоҳ кийгизди ва менга бир чиғаноқ узук тортиқ қилди, унинг кўзида «Рости—русти» деб ёзилган эдики, унинг маъноси ҳаққонийлик ва одиллик, ҳар қандай балодан халос қилади, демакдир. Шайх менга муваффақият ва саёҳатимга омад тилади ва шундай деди: «Дунёда бир одам бор, у сени ҳар ишда қўллайди, сени пайғамбарнинг ноиби деб атайди. Алҳол сен уни кўролмайсан, лекин шундай фурсат келадики, унинг ўзи сенга бахт тўла назар билан қарайди». Худди шу назар билан қараган инсон Амир Темур қалбида сўнмас меҳр уйғотган, жиддий юришларда доимий ҳамфикри бўлган Мир Саййид Барака эди. Ул зотнинг ҳурмати боис Самарқандда қурилган «Гўри Мир» мақбарасининг қибла томонида Саййид Барака жасади, пойида эса Амир Темурнинг жасади қўйилган (Темурнинг васиятига биноан). Бундан ортиқ устоз-шогирд садоқатини ҳали тарих билмайди.

Бу кўҳна Турон замин ана шундай саховатли қалб эгаларига, садоқатли инсонларга тўла бебаҳо диёрдир...

Мафкуралар кўп бўлди. Аммо шўро мафкураси ҳаммасидан ҳам «ошиб» тушди.

Йўлбошчимиз Ислом Каримов шундай деган эди: «... Шўро даврининг мафкураси, коммунистик дунёқараш, агарки аслини суриштирсангиз, моҳият эътиборига кўра, бизнинг турмуш тарзимизга, халқимизнинг табиатига тамоман бегона эди. Шунга қарамасдан, кишиларнинг онгига мажбуран сингдирилган сохта таълимотнинг салбий таъсири ҳануз сезилиб туради. Афсуски, биз бу сарқитлардан ҳали буткул халос бўла олганимиз йўқ». Дарҳақиқат, бу мафкура соф виждонли, садоқатли инсонларни ҳали ўзи танлаган йўлдан чалғитишга ҳам уринди.

Озод Шарафуддиновнинг «Тафаккур» журналида чоп этилган «Эътиқодимни нега ўзгартирдим» деган мақоласидаги қуйидаги сатрларга эътибор беринг. «... Буни қарангки, бу галги халқ душманларининг ҳаммаси ўзимиз яхши билган, элу юрт олдида катта ҳурматларга сазовор Шайхзода, Саид Аҳмад, Шуҳрат, Шукрулло, Мирзакалон Исмоилий каби одамлар эди... Шунча таниш-билишлар қамалган бўлса-да, биз бир дақиқа ҳам уларнинг айбдорлигига шубҳа қилганимиз йўқ, чунки онгимизга «шонли чекистларимиз сира хато қилмайди»! деган гап сингдирилган эди. Шунинг учун бирор киши қайсарлик қилиб, бирон қамалган одамнинг гуноҳкорлигига шубҳа билдирса, ғашимиз келарди».

Ана шундай «хато қилмас чекистлар» Саид Аҳмадга ўта садоқатли рафиқа бўлган Саида Зуннуновани эридан воз кечишга мажбур қилдилар. Бу ниятга етолмагач, уни талабалар сафидан чиқарадилар. Лекин унинг иродаси букилмади, сабр-тоқат билан Саид Аҳмадни кутди. Вафоли, садоқатли аёллар ҳақида ўйлаганимда беихтиёр кўз олдимга Бибихоним, Нодирабегим, Кумуш, Раъно, Зулфия, Саидалар келади...

«Тафаккур» журналининг бош муҳаррири: ... Сизнинг фаолиятингиздаги энг устувор йўналиш, энг олий мақсад нимадан иборат? деган саволига юртбошимиз шундай жавоб бердилар: «... Мен «халқимнинг омонлиги» деб айтган бўлардим. Содда қилиб айтганда, элу юртимизнинг осойишталиги, осмонимизнинг мусаффолиги, сарҳадларимизнинг бехатарлиги, бугунги кунимиздан розилик, эртанги ҳаётга ишонч, оналаримиз ва фарзандларимиз юзидаги табассум, бу — мен ўз фаолиятимда интиладиган энг олий мақсаддир. Халқимнинг осойишталиги ва фаровонлиги мен учун ҳамма нарсадан афзал».

Мақолага нуқта қўяр эканман, ўз-ўзимга савол бераман. Бундан беш-ўн йил олдин шундай фикрларни баён қилишга қодирмидим? Албатта, йўқ. Аввало, юқорида келтирган фикрларнинг кўпчилигидан бехабар эдим. Қолаверса, бундай фикр юритишга ҳаққим йўқ эди. Чунки мен «коммунист» эдим. «Давримизнинг ақл-идроки, ор-номуси ва виждони — партия» нима деса шуни бажаришга мажбур эдим...

Мана бугун истиқлолимизнинг асрларга тенг бўлган тарихий 7 йили арафасида эмин-эркин, виждоним буюрган соҳада фикр юритмоқдаман. Менга биров «шу ҳақда шундай ёзасан», деб буюртма бераётгани йўқ. Бу истиқлол шарофати. Демак, унга садоқатимиз ҳам дилдан бўлмоғи керак.

Солижон БОЙМАТОВ,
фалсафа фанлари номзоди, доцент.

Нон азиз, меҳмон азиз...

ИСТИҚЛОЛИМ — ИСТИҚБОЛИМ

Мустақиллик истиқлолдир, инсонлар ва ҳар бир миллатнинг абадий орзусидир.

* * *

Мустақиллик — Ватанни англаш, уни кўз қорачиғидек сақлаш демак.

* * *

Одамнинг бахти — озодлигида, халқнинг бахти — Мустақиллигида!

* * *

Мустақиллик қалбни поклаш, руҳланиш ва интилиш ҳамдир.

Мустақиллик иймоннинг ибтидоси, буюк маънавий озуқа инсон камолотининг шахдам қадам ташлаши демак.

* * *

Мустақиллик — тинчтотув яшаш, миллат руҳининг қайтиши ва янги парвозларидир.

* * *

Мустақиллик инсонийлик кўрки бўлмиш урф-одат, анъаналарни тиклаш, қадриятларимизни қадрига етишнинг бошланиши, тил ва дилнинг бирлиги демакдир.

* * *

Мустақиллик инсонпарварликка даъват, авлодларнинг дилбандлигини англаш демак.

* * *

Истиқлол — аждодлар руҳи ва қонининг танамизда қайтадан балқишидир.

* * *

Мустақилликни ҳимоя қилиш ва сақлаш учун иймон ва ирода керак!

* * *

Бизнинг бойликларимиз кўп, аммо миллатнинг мустақиллиги, унинг кайфияти ва руҳияти янада буюкроқ бойликдир.

Билол АМИНОВ.

КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МИЛЛИЙ МОДЕЛИ:
XXI АСРНИ КЎЗЛАБ...

(Давоми. Боши 1-бетда).

Эски тушунча ва қарашлар билан янги нарсани барпо этиб бўлмайди. Тарихимиздан маълум фактларга мурожаат қилиб, масалани равшанлаштирадиган бўлсак, жумладан, қўл меҳнатига асосланган қишлоқ хўжалиги давридаги одам ҳозирги агросаноат даври қишлоқ хўжалиги меҳнатини эплай олмайди. Кечаги, «режалаштириладиган» иқтисод даври кишиси ўша даврга хос дунёқараши билан ҳозирги бозор иқтисодиёти шартлари амал қилаётган даврда боши берк кўчага кириб қолиши, ҳеч гап эмас. Ёки кечаги синфий, сохта коммунистик мафкура билан тарихимиз ва маданий ўтмишимизнинг бойликларини адолатли, соғлом равишда ўрганиб бўладими? Шунингдек кечаги тор савия билан бугунги жаҳоншумул сиёсий ва иқтисодий ҳамкорликларга киришиш мумкин, деб ўйлайсизми? Албатта, йўқ.

Демак, янги давр тараққиётини таъминлаш янги онг, тафаккур, замонавий малака ва билим билан қуролланган кадрлар бўлсагина юзага чиқади, тезлашади ва равнақ топади. Яна Президентимиз иборалари билан айтадиган бўлсак, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг тақдири ва самараси, биринчи навбатда, кадрларнинг савиясига, уларнинг замон ва тараққиёт талабларига нечоғлиқ жавоб беришига бевосита тақалиб турибди.

Кадрларни тайёрлаш бўйича миллий моделимиз ғоялари ана шундай ўткир ижтимоий-тарихий ва маънавий заруриятлар манбаида шаклланди ва аста-секин такомилга эришди.

Шундай қилиб, Кадрлар тайёрлаш миллий модели Ўзбекистоннинг халқаро андозалардаги замонавий тараққиётини таъминлай оладиган дадил, мустақил тафаккурли, малакали, билимли мутахассис, айни пайтда ички инсоний сифатлари барқ уриб камолатга етган кадрларни тарбиялаб етиштириш мақсадини кўзлайди. Комил инсон ва етук малакали мутахассис! — Кадрлар тайёрлаш миллий моделимизнинг бош муддаоси шундан иборатдир.

Юқорида айтилганлардан келиб чиққан ҳолда, яна бир муҳим жиҳатни алоҳида таъкидлашимиз керак бўлади. Биз шунчаки таълим ислоҳоти эмас, балки **Кадрлар тайёрлаш** тўғрисида гапиряпмиз. Кадрлар тайёрлашнинг Миллий дастури, унинг ўзаги бўлган Миллий модел — Президентимиз томонидан ижтимоий онгга киритилган давлатни,жамиятни ривожлантиришга оид тубдан янги тушунчадир. Таълим-тарбия эса шу кенг қамровли вазифанинг таркибий бир қисмидир. Таълим-тарбия тизими кадрларнинг янги авлоди тафаккурини, онгини шакллантиришга хизмат қиладиган зарур бир соҳадир.

Кадрлар тайёрлаш миллий модели, шу тариқа, фақат таълим-тарбиядангина иборат эмас, балки бир-бирига боғлиқ бўлган кўпгина ҳаёт босқичларини ўз ичига олади. Миллий моделимиз, бу — шахс, давлат ва жамият, узлуксиз таълим, фан, ишлаб чиқаришнинг узвий бирлиги ва ҳамкорлиги, уларнинг ўзаро бир-бирига алоқасини акс эттиради.

Кадрлар тайёрлаш миллий моделимиз ва унинг асосида ишлаб чиқилган Миллий дастурнинг ана шундай кенг қамровлилиги ва ички яхлитлилиги дунёда мавжуд бошқа моделлардан унинг принципиал фарқли жиҳатидир.

Дунё миқёсида таълим-тарбиянинг кенг тарқалган бир талай моделлари мавжуд. Улар орасида инглиз-америка, француз, немис ва япон моделлари машҳур. Уларнинг тажрибалари ва усуллари дунё таълим-тарбия соҳасида анчадан бери қўлланилиб келинмоқда. Лекин, очиғини айтганда, уларнинг барчаси фақат ва фақат таълим тизимини ислоҳ қилишгагина қаратилган. Таълим-тарбиянинг Ғарбга хос моделлари асосан аниқ йўналишдаги мутахассислар тайёрлаш вазифаларинигина кўзда тутади. Бироқ шахс тарбиясига, унинг маънавий камолоти масаласига айтарли эътибор қилинмайди. Бизнинг миллий моделимизни тайёрлашда, бундай бирёқламаликдан зарур хулосалар чиқарилиб, унда юқорида айтганимиздай, авваломбор,мустақил фикрловчи шахсни шакллантириш,комил инсонни тарбиялаш ва шу билан бирга, малакали мутахассис етиштириш вазифаси қўйилган.

Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий моделимизни ишлаб чиқишда фақат жаҳон тажрибаси сабоқларигагина суяниб қолингани йўқ. Бу ишда, энг аввало, ўз ҳаётимиз талаблари ҳисобга олинди, аниқроқ айтсак, таълим тизимида яқин ўтмишда шаклланган мавжуд схоластик, догматик тартиб ва қоидаларни бузиш, уларни тубдан ислоҳ қилиш заруриятига асосланилди.

Биз юқорида мустақил Ватанимизнинг Кадрлар тайёрлаш бўйича янги модели комил инсонни тарбиялаш мақсадини кўзлашини айтдик. Сирасини айтганда, шўро тузуми даврида ҳам таълим айнан «комил инсонни тарбиялаш» шиори остида фаолият олиб борган эди. Аммо қандай «комил инсон» назарда тутиларди? Шўро тузуми учун ўша сохта тузумга ва унинг сохта ғояларига, мафкуравий қарашларига садоқатли инсон тарбияси биринчи планда турарди. Ўқувчи ёшлар ва талабаларнинг таълим жараёнида мустақил ва эркин фикрлашларига йўл қўйилмас эди. Уларнинг билимига қараб эмас, балки бирёқлама синфий-коммунистик ғояларга манқуртларча эътиқодларига қараб «кадрларнинг сифати» белгиланар эди. Бунинг устига, кадрлар тайёрлашда сифат эмас, миқдор кетидан қувиларди. Ёшлар ҳақиқий билим ёки касб-ҳунар малакасини орттириш учун эмас, балки бир амал-тақал қилиб диплом олиш ниятида техникумлар ва институтларга киришарди. Шу боис, кўпгина ёшлар ўқув юртларини тамомлаб ишлаб чиқариш бағрига боргач, ўз ўрнини топа олмас ва натижада ҳаётда қийналиб қолар эдилар. Афсуски, бундай ноxуш ҳолатнинг асоратларини ҳозиргача ҳам кузатиш мумкин.

Кадрлар тайёрлаш миллий моделимиз таълим-тарбиядаги ана шу каби вазиятларни танқидий баҳолаш манбаида шаклланди.

Моделларнинг юзага келишида, энг аввало, турли давлатларнинг ўзига хос ижтимоий-тарихий шарт-шароити, ҳатто миллий турмуш тарзи хусусиятлари белгиловчи омил бўлади. Масалан, АҚШда ҳозиргача бошқа мамлакатлардан ҳар хил ва тайёр мутахассислар ишлаб чиқаришга, меҳнат турларига таклиф қилинади. Яъни АҚШнинг ўзида бундай мутахассисларни тарбиялаб етиштиришга айтарли эътибор қилинмайди, бунга махсус маблағ сарфлаш ҳам режалаштирилавермайди. Айрим Ғарб мамлакатларида ҳам шундай аҳволни кўрамиз.

Бизнингча эса, модомики, кадрларга ишлаб чиқаришнинг, балки бундан ҳам муҳимроғи, Ватаннинг, халқнинг келгуси тақдири боғлиқ экан, демак, мутахассис кадрларни шу Ватан, шу халқ орасидан топиб, тарбиялаб етиштиришнинг аҳамияти бениҳоят катта. Яъни мамлакат ишлаб чиқаришида қатнашаётган мутахассислар фақат мутахассис бўлганлиги учунгина эмас, балки, чуқур ватанпарвар, онгли инсон — кадр эканлиги билан алоҳида эҳтиромга лойиқдир.

Миллий моделимиз концепциясининг бундай мазмуни миллий турмуш тарзимиз ва маънавий-аҳлоқий анъаналаримиз билан узвий ҳамнафасдир. Чунки бизда қадимдан «маърифатли инсон» тушунчаси анча кенг маънони англатади. Унутмаслигимиз керакки, маърифат — халқимиз,миллатимиз қонидадир. Анъанавий шарқона қарашга кўра, маърифатлилик — фақат билим ва малака эмас, айни пайтда чуқур маънавият ва гўзал аҳлоқ дегани ҳамдир. Халқимиз билимли, камолотли инсон деганида айнан шундай одамларни кўз олдига келтиради. Шунинг учун ҳам Кадрлар тайёрлаш миллий моделимизнинг бутун моҳияти миллий тарихимиз ва ҳаётимиз билан боғланиб кетган.

Яна бир, ҳатто айтиш мумкинки, принципиал янги жиҳат шундаки, кўпгина бошқа давлатлардан фарқли ўлароқ, бизнинг мамлакатимизда Кадрлар тайёрлаш миллий моделида қўйилган вазифаларни амалга оширишнинг барча юки, таъминоти ва ташкилотчилиги давлатимиз зиммасидадир.Яъни мустақил ривожланишимизнинг илк йилларида Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган ўтиш даврининг машҳур беш тамойилига асосан бу гал, яъни Кадрлар тайёрлаш миллий моделини амалга оширишда ҳам бош ислоҳотчи сифатида давлатимизнинг ўзи катта масъулиятни зиммасига олаяпти.

Фақат кейинги йилларнинг ўзида Президентимиз ташаббуси билан ёш авлод тарбиясида узлуксизликни таъминлаш мақсадида умумий ўрта таълимдан кейин академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежлари ташкил этилганлиги ва бу таълимнинг моддий-техник базасини яратишдан тортиб, таълимни йўлга қўйиш билан боғлиқ улкан сарф-харажатлар тамомила давлатимиз зиммасида эканлиги, бундан ташқари, иқтидорли ёшлар, ҳатто ўқитувчи - педагоглар кўплаб хорижий давлатларда ўқитилаётганлиги ва бошқа тадбирлар кадрлар тайёрлашда давлатимиз ҳомийлигини яққол кўрсатиб турган айрим далиллардир. Бундай сарф-харажатли вазифани, дангал айтадиган бўлсак, ҳеч бир давлат, ҳатто ривожланган давлатлар ҳам ҳозирги кунда тўлалигича ўз бўйнига олаётгани йўқ.

Шуни таъкидлашимиз жоизки, давлатимизнинг бу харажат ва меҳнатларини «сарфиёт» деб эмас, балки «қўйилма» деб баҳолаш учун барча асосларимиз бор. Сабаби — яқин йилларда мамлакат ривожини фидойиларча қўлга оладиган замонавий билимли, имони пок, элга, Ватанга садоқатли янги авлод тарбияланиб, ижтимоий турмушимизга кирар экан, бу меҳнат, риёзат ва харажатлар Ватанимизга бирга ўн даражада самара билан қайтишига ишончимиз комил.

Шундай кунлар яқин орада албатта келади. Маънавий ҳаётда яхши ниятда экилган дарахтлар вояга етиб, мўл-кўл мевалар беради. Президентимиз ибораси билан таърифлаганда, қабул қилинган Миллий моделимизнинг амалга оширилиши ижобий маънода «портлаш эффекти» юз беришига олиб келди.

Яна бир муҳим факт. Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий моделимиз асосида Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури ишлаб чиқилиб, Олий Мажлисимиз сессиясида расман қабул қилинди ва ҳаётга йўлланма олди. Шундай қилиб, Кадрлар тайёрлаш миллий модели давлат қонунлари даражасига кўтарилди. Ҳозир қабул қилинган ана шу Миллий дастурни амалга ошириш борасида фидокорона иш олиб борилмоқда.

Ҳозирги янги авлодни юксак малакали, замонавий билимли кадрлар этиб етиштириш мақсадида Президентимиз ҳомийлигидаги «Умид» жамғармаси бир неча йилдан буён жиддий фаолият олиб бормоқда. Ўқитувчи-педагогларнинг малакасини ошириш, қайта тайёрлаш мақсадида ташкил этилган «Устоз» жамғармаси ҳам Ватанимизнинг замонавий кадрларини тарбиялаб етиштиришга ўз ҳиссасини қўшмоқда. Булар ҳам Кадрлар тайёрлаш миллий моделимизни амалга ошириш асосида дунёга келганлигини айтишимиз керак.

Кадрлар тайёрлаш бўйича миллий моделимиз ўз илмий салоҳияти,аҳамияти,чуқур фалсафий маънога эга эканлиги жиҳатидан халқаро миқёсда катта қизиқиш уйғотмоқда. Яқинда Италиядаги Болонья университетининг проректори, профессор Ф. Фанфанелли ўз фикрини изҳор этиб, жумладан, шундай дейди: **«Президент Ислом Каримов олға қараб ғоятда дадил қадам қўйди, у фақат мавжуд ютуқларни авайлаб, сақлабгина қолмай, айни пайтда таълимни яхшилаш йўлидаги фаолиятини изчил давом эттирди... айниқса, тўққизинчи синфдан кейинги уч йиллик мажбурий таълим алоҳида эътиборни тортади. Миллий дастурда ўз инъикосини топган ўрта махсус, касб-ҳунар ўқув юртларининг ўзига хос янги намунаси ҳаётга кираётган ўсмирлар камида икки-уч замонавий касбни пухта эгаллаб чиқишига имконият яратади, бу таълим тури бизни қизиқтириб қўйди ва янги ўй-мушоҳадалар уйғотди. Чунки Ғарбда бундай ўқув юртлари ҳали йўқ ва Ўзбекистоннинг бу тажрибаси турли мамлакатлардаги замонавий таълим тизимига жиддий ўзгартиришлар киритишга туртки бўлади».**

АҚШнинг Алабама штатида бўлиб ўтган Бирмингхем конференцияси қатнашчилари ҳам: **«Ўзбекистоннинг таълим тизимини ислоҳ қилиш миллий дастури оригинал концепцияга асосланган бўлиб, Ўзбекистон халқларига XXI асрда бозор иқтисодиёти шароитида мамлакатнинг малакали мутахассисларга ўсиб бораётган эҳтиёжини тамомила қондиради»**, деб фикр билдирдилар.

Яқинда ўзбекистонлик бир гуруҳ таълим-тарбия мутахассислари, тадбиркорлар Германияга, бу мамлакатдаги «Халқаро ривожланиш» фонди ташаббуси билан ўтказилган халқаро семинарга таклиф қилиндилар. «Меҳнат ва таълим тараққиётини мувофиқлаштириш» мавзуида бўлиб ўтган бу семинарда ўзбекистонлик мутахассислар ва олимларнинг мамлакатимизда ишлаб чиқилган Кадрлар тайёрлашнинг миллий модели тўғрисидаги маърузалари анжуманда катта қизиқиш туғдирди. Юқорида тилга олинган фонднинг таниқли намояндалари доктор Шертлер ҳамда профессор Альбрехт Кадрлар тайёрлашнинг ўзбек миллий моделини **«Таълим-тарбияга оид замонавий қарашлар майдонида назарий жиҳатдан бир неча поғона юксакликка кўтарилган концепция»** деб эътироф этдилар.

Халқаро анжуманларда ва матбуотда бошқа кўпгина халқаро экспертлар ҳам бизнинг моделимизни худди шундай тарзда юксак баҳолаётганликларига гувоҳ бўлаяпмиз. Яна шуни айтиш бурчимизки, Ғарб зиёлиларининг таниқли намояндалари Кадрлар тайёрлаш бўйича Ўзбекистон моделини, ҳақли равишда, **«Ислом Каримов модели»** деб таърифламоқдалар. Чунки ушбу модел айнан Президентимиз илгари сурган ривожланишимизнинг концептуал ғояларидан биридир.

Биз Кадрлар тайёрлашнинг миллий модели тимсолида, туб моҳият эътибор билан, мамлакатимизнинг ёркин келажаги асосларини мустаҳкам қилиб яратишга қаратилган чинакамига улуғвор ҳужжатга, йўл-йўналишга эга бўлдик. Энди эса давлатимиз, жамиятимиз, бутун халқ ва ҳар биримиз ана шу стратегик дастурнинг — Миллий моделнинг ҳаётбахш ғояларини тўла-тўкис амалга ошириш, ҳаётда реаллаштириш устида енг шимариб, катта куч-ғайрат кўрсатиб, илҳом, эҳтирос ва фидойилик билан ишлашимиз керак. Мустақил ривожланиш манфаатлари, Ватанимизни буюк демократик давлатлар қаторида кўришдек ҳалол ва ёруғ орзу ҳаммамизни шунга даъват этади.

Шавкат ҚУРБОНОВ,
Михли САФАРОВ.

ЭЪЛОН

Ўзбекистон Республикаси
божхона қўмитаси

КОМПЬЮТЕР ТЕХНИКАСИ ЕТКАЗИБ
БЕРИШ УЧУН ТЕНДЕР
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.
ФИРМА НОМИ, МАНЗИЛГОҲИ, АЛОҚА
ТЕЛЕФОНЛАРИ КЎРСАТИЛГАН
МАЪЛУМОТЛАР БИЛАН
ТАКЛИФЛАР КОНВЕРТЛАРДА
ЖЎНАТИЛИШИ ЛОЗИМ.

ҲУЖЖАТЛАР ТОПШИРИШ МУДДАТИ -
ЭЪЛОН ЧОП ЭТИЛГАНДАН
БОШЛАБ 10 КУН.

Манзилгоҳ: "Халқлар дўстлиги" шоҳ кўчаси, 35.
Божхона статистикаси ва компьютерлаштириш бошқармаси.
Алоқа телефони: 76-76-80.

Ўзбекистон — Очиқ Жамият Институти

Ўзбекистон — Очиқ Жамият Институти

"САФАРЛАР ГРАНТИ"

рукни остида танлов-конкурс ўтказади ва Ўзбекистоннинг ғолиб чиққан фуқаролари иштирок этиши мумкин бўлган конференция, семинар, симпозиум ва конгресс ишларига бориш учун

ЯҚИН ВА УЗОҚ ХОРИЖИЙ МАМЛАКАТЛАРГА УЮШТИРИЛАДИГАН САФАРЛАР САРФИНИ КЎТАРАДИ.

Танлов дастури қуйидаги соҳалар бўйича ўтказилади:

- *инсонпарвар таълим (олий ва ўрта)*
- *фуқаролар жамияти*
- *демократик институтларни барпо қилиш*
- *ҳуқуқий ислоҳотлар*
- *ижтимоий фанлар*
- *оммавий ахборот воситалари*
- *атроф-муҳитни ҳимоя қилиш (экология)*
- *иқтисод*
- *кутубхоналар фаолияти*
- *тиббиёт (медицина)*

Дастур оммавий мурожаатномалар, спорт, дин, сиёсат, бизнес, четда ўқиш, фестивалларда, танловлар, кўрувлар ва илмий изланиш, табиий фанлар билан боғлиқ бўлган ташаббусларни қувватламайди.

Мурожаатнома варақаси ва қўшимча ахборотларни қуйидаги манзилдан олиш мумкин:

700070, Тошкент ш., Ивлев кўчаси, 41 уй. (Мўлжал: "Океан" дўкони, Усмон Носир кўчасидаги турк коллежи).
Тел/факс: (3712) 40-68-54, 55-61-60, 54-82-43.
Электрон почтаси: <aleks@osi.freenet.uz>

*Мурожаатномалар **1998 йил 1 октябрдан 31 декабргача** бўлиб ўтадиган тадбирларга қабул қилинади.*
*Мурожаатномалар бериш учун сўнгги муддат **-31 августгача.***

893

МЕҲНАТИДАН БАРАКА ТОПГАНЛАР

Ерни сийлаган инсон ҳеч қачон кам бўлмайди. Қозони мойга, дастурхони қут-баракага тўлади. Ана шу оддий ҳақиқатни Қибрай туманидаги «Байтқўрғон» ижара фермер хўжалиги фаолиятида ҳам кўришимиз мумкин.

—Бундан 4 йил муқаддам ижарага ер олгандик, —дейди хўжалик бошлиғи Серикбой Ўрозбоев. —Тошлоқ жойни ўзлаштириш учун анча-мунча тер тўкишга тўғри келди. Айни пайтда қарамоғимизда 550 дан ортиқ қорамол бўлиб, шундан 180 таси соғиладиган сигир. Уларнинг ҳар бошидан йиллига 3200 килограммдан ошириб сут соғиб олинаяпти. Даромадимиз яхши, шунга қараб хўжалик аъзоларига ойлик маош ҳам ўз вақтида берилаяпти.

Шу кунларда «Байтқўрғонда» бўлсангиз, хўжалик аъзоларининг барчасини далада учратасиз. Чунки олдинда қишки синовлар турибди. Р.Шамсуддинов олган ушбу суратларга қараганда, тайёргарлик чакки эмас.

Янгилик

ТАЖРИБА МАРКАЗИ

Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, жойларда ўқув юртларини янгича таълимга тайёрлаш, синаб кўриш ва жорий этиш бўйича тажриба-синов марказлари ташкил этилмоқда. Андижон шаҳридаги 27-мактабда республикада биринчи бўлиб ана шундай марказ иш бошлади. «Давлат ва ҳуқуқ асослари» фани дастурларини ишлаб чиқиш, синаб кўриш ва жорий этиш маркази учун махсус хоналар ажратилди. Мазкур хоналарни бутунлай қайта таъмирлаш учун 2 миллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилди. Японидан эса 2 миллион 250 минг сўмга «Айбисн-486» русумли компьютерлар мажмуаси келтирилди ва ўрнатилди. Ҳар ўн кунда ўтилган дарс ҳамда машғулотларни таҳлил этиб бориш учун видеоиккилик ажратилди.

Мустақиллигимизнинг муборак етти йиллик байрами кунида мазкур марказнинг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Бу ерда ҳозир бўлганлар марказнинг жиҳозланиши, янги дастур асосида яратилган ўқув қўлланмалар, маорифчилар иш тажрибаси билан яқиндан танишдилар. Шуниси муҳимки, янги дастур, режа ва дарсликлар илк бор шу ерда синаб кўрилади.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

«МАҲАЛЛА»
ПУЛ ЮТУҚЛИ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ
ТИРАЖ МУДДАТИ

«Маҳалла» хайрия жамғармаси қарори ва Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг рухсати билан

1998 ЙИЛ 24 СЕНТЯБРГА КЎЧИРИЛДИ.

Лотерея билетлари Халқ банкининг барча бўлим ва бўлинмаларида, маҳаллалар ва газета дўконларида сотилмоқда.

Битта 50 сўм. билет баҳоси

Барчангизга омад тилаймиз!

ИСТИҚЛОЛ ТАРОНАЛАРИ

КЎНГЛИМДА КЎКАРГАН ШОДЛИК

Севгимдай севарман сени, Озодлик.
Саёқ сак эмасман, кўчкин қуюнмас
Уясиз илонмас, уя излаган
Сенсиз ҳаёт менга азиз туюлмас,
Бир парча юрагим эрк деб бўзлаган.
Қандай ёлғонлайин... Қандай алдай мен,
Қўлларим рубоб-ку, томирларим тор.
Ўсмир ёшимдаги севгилимдай сен,
Ўлим ёшимдаги кўксимдаги ор.
Севгимдай севимлим, сирим Озодлик.

II

Шодлик улашармен дардга, қайғуга,
Машрабдай сочилиб кетаяпман мен.
Ўн олти ёшимда сезган туйғуга,
Ўттиз беш ёшимда етаяпман мен.
Тоҳир Зуҳросини суйгани каби,
Мен суймак истадим сени озодлик.
Битта муҳаббат деб келар ҳар набий
Ва битта қайғудан кўкарар шодлик.
Севгимдай севарман сени, Озодлик.

III

Дилимда чаманлар бўлганида хор,
Елкамдан потирлаб ўсди қабрлар.
Чўлпоннинг қошида чайқалганда дор,
Жойнамоз устида жон берди пирлар.

Бағримни чўқилаб зулмат ғажири,
Қонаган дилимни қорганда лойга.
Сўнгги китобини ёзди Қодирий,
Турма туйнугига осилган ойга.
Менинг варақларим қонли варақлар,
Юрагим шифтидан чаккилайди қон.
Ёшлигим сururин сўрди қамоқлар,
Сибир шамолидай увиллар Усмон.
Севгимдай севарман сени, Озодлик.

IV

Туманлар ичинда чарсиллайди дил,
Отамнинг жонидай оғрир виждоним.
Мени дуо қилгил, муштипар сингил,
Мени дуо қилгил, севгим, армоним.
Ерларим топталса, хўрланса қуёш,
Қўлим найза бўлсин, тишларим ханжар.
Тош бўлсин кўзингда милтираган ёш,
Мени дуо қилгил, маъюс муштипар,
Бошдан қора кунлар ўтди басма-бас,
Севгидай тўкилдим, сувдай тўкилдим.
Шунда ҳам тобутлар пойига эмас.
Бешиклар пойига келиб йиқилдим.
Севгимдай севарман сени, Озодлик.

V

Ҳайрон қўлларимни очдим фалакка,
Оёғим остида сўнгсиз пахтазор,
Ташландиқ оролдай ғариб юракда,
Ўлик кемалардай минг-минглаб мозор.
Ёшлигим ой каби балққан паллада,
Сирлар табассумдай гуллаган палла.
Куёвлик кунларим қолди далада,
Чимилдиғим — дала, келиним — дала.
Инсонлик изладим тун ёруғида,
Инсонлик... Ватанлик... Халқлик, Ободлик
Юрагимнинг рангин чимилдиғида,
Мен кўрмак истадим сени, Озодлик.
Севгимдай севимлим, сирим, Озодлик.

VI

Юрак саҳарида кўриниш бердинг,
Қуёш арзандаси, кўнгил ҳулкари.
Кексайган отамдай мен сари юрдинг,
Нон-реза боламдай келдинг мен сари.
Инсонлик истармен ҳаёт боғида,
Инсонлик, Ватанлик, Халқлик, Ободлик.
Юрагимнинг рангин чимилдиғида
Мангу кўрсам дейман сени, Озодлик

Севгимдай севарман сени, Озодлик.

Эшқобил ШУКУР.

ФИДОЙИ ЖОНИНГМАН, АЗИЗИМ ВАТАН

Юртим, кўзларингга сурмо бўлойин,
Хино бўп, кўзингнинг дардин олойин,
Юрагингдан оққон қўшиғинг бўлиб,
Дунёнинг дилига довруғ солойин.

Меҳрим дарё меним, симир, ташнасан,
Дилим дунё — унда яшар улуғ шаън.
Эртанги иқболинг — фарзандим учун,
Фидойи жонингман, азизим Ватан.

Мафтунинг Оймомо тўлган кун бугун,
Кўксингда ғамтикон сўлган кун бугун.
Шодлиги рақс айлаб жилвалар билан
Иқболинг — Истиқлол кулган кун бугун.

Ўғлим кўкси қалқон чўнг тоғинг бўлар,
Сен чинор авлодим япроғинг бўлар.
Руҳим осмонингни ёритса бир кун,
Вужудим пойингда тупроғинг бўлар.

Ҳамробону МУСУЛМОНОВА.

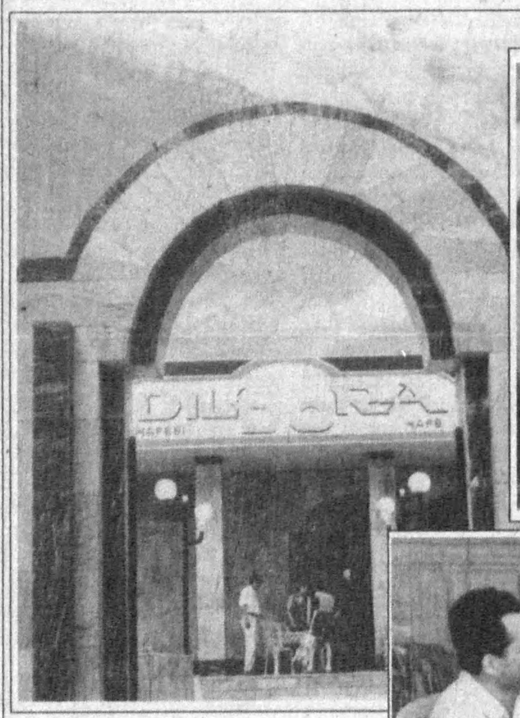

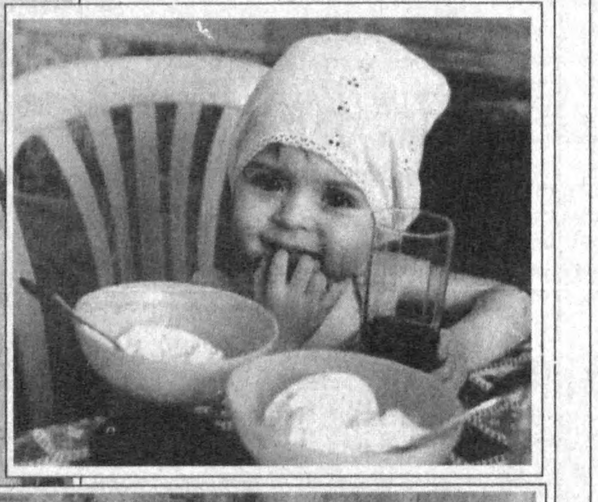

Гулистон шаҳри кундан-кунга ўзгариб бормоқда. Бунга сабаб шуки, шаҳар ҳокимлиги тадбиркор ва ишбилармонларни, қурувчиларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаб уларнинг фаолият юритишларига шароит яратиб бермоқда.

Улуғбек Шокиров ҳам шаҳардаги ўнлаб тадбиркорларнинг бири. У «Дилдора» хусусий фирмасига раҳбарлик қилади. Яқинда фирманинг «Дилдора» кафеси фойдаланишга топширилди. Айни кунларда бу хизмат шохобчаси меҳнаткашларнинг севимли масканига айланган.

СУРАТЛАРДА: «Дилдора» кафеси биносининг қурилиши; оилавий дам олиш пайти.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

«ЭНГ УЛУҒ, ЭНГ АЗИЗ» ТАНЛОВИГА

...Бу воқеа 1992 йилнинг баҳорида бўлиб ўтган эди. Йигирмадан ортиқ ўзбек полвонлари катта ният билан казбекларнинг энг ишончли, енгилмас, полвонлари билан кураш тушиб, уларда миллий рамз сифатида азал-азалдан улуғланадиган қилични ютиб келишга жўнадик. Ҳаммамиз Шимолий Кавказнинг Твер шаҳридаги муҳташам меҳмонхонага жойлашдик. Мусобақа бошланишига бир кун қолганда уч киши бўлиб биринчи қаватдаги чойхонага тушган эдик, маҳаллий казбекларнинг балоғат ва ундан сал каттароқ ёшдаги йигит-қизлари бизни қуршаб олиб, кимлигимизни, нима учун келганлигимизни суриштира кетди. Тишингга тишим, муштингга муштим деган маънода лўнда-лўнда қилиб «Кавказ қиличини кўргани, имкон бўлса уни ғалаба нашидасига қўшиб Ўзбекистонга олиб кетгани ташриф буюрган полвонлармиз» дедик. Улар нимтатир-нимтатир киноя қилишди. «Эплолмайсизлар, казбек борки, қилич бор. У музаффарлигимиз белгиси. Шуни билингларки, казбек ҳеч қачон ютилмайди» дейишди.

ЧЕМПИОННИНГ ҚАЙТИШИ

Хуллас, эртаси куни кураш бошланди. Кенг майдон. Янглишмасам 14-15 минг ишқибозларнинг қуршовидамиз. Номимни айтгач, денгиздек чайқалаётган, кўпираётган оломонни ёриб ўтиб, «Казбек, Каз-бек...» деган шовқинга қоришган ҳолда ўртага чиқдим. Худо қувват берди. Кетма-кет келаверган полвонларнинг ўн иккитасини навбатма-навбат йиқитдим. Маҳаллий аҳолининг орияти қўзғалди. Сўнгги, ўн учинчи рақибим даврага салобат ва беписандлик билан тушди-ю, ўнг қўлини боши узра айлантириб, чап қўлининг ўрта бармоғини менга кўрсатди-да, нималардир деб, бир тишлаб қўйди. Бу ҳаракат «Билдим, зўр экансан. Мени ҳам йиқитиб кўр, қўлингдан келса қиличимизни ҳалол курашиб ютиб ол» деган маънони англатаркан. Курашганим бўлсин дедим. Белгиланган вақт тугамасдан уни ҳам чирпирак қилдим. Баковуллар, маҳаллий ташкилотчилар ўзларининг музаффар қиличини оқ рўмолчага ўраб менга тутқазишди. Амалдаги урф-одатига кўра оқ рўмол розилик, бундан буён абадий дўст бўлиб қолиш аломати экан.

Мусобақа тугагач, бизни меҳмонга таклиф этишди. Яна чойхонада тўпландик. Орадан кўп ўтмай ҳалиги ўн учинчи рақибим қаршимга бир кишини етаклаб келди. У одам маҳаллий спорт қўмитаси аъзоларидан бири экан. Менга қараб шундай деди: «Ўзбек, сен қилични олдинг, ҳалол курашдинг. Барибир бу ерда сени алдашди. Қиличга қўшиб бизнинг буркамизни ҳам (миллий либос) бериши шарт эди. Ғирромлик қилишди...» Спорт қўмита раҳбари билан ўша рақибим қўлимдаги қиличга бир нигоҳ ташлади-ю, йиғлаб юбордилар. Чунки биз қиличга қўшиб уларни ориятини ҳам юлиб олган эдик чамамда. Мен шунда билдим — полвон деган ном орият тушунчаси билан ҳамиша бақамти юришини.

Ушбу ҳикоядан сўнг Абдуқодир полвоннинг зарби ниҳоятда зўр бўлганлигига яна бир марта ишонч ҳосил қилдим. У юртимиз истиқлолга етиб келгач, яъни 1992 йилда мамлакатимиз курашчилари ўртасида мутлоқ чемпион деган номга сазовор бўлган эди. Тожикистон, Туркманистон, Қозоғистон, Эрон, Афғонистон, Покистон, Россия ва Европанинг юзлаб полвонлари куракларига сон-саноқсиз мағлубият битикларини чизганди. Бироқ, 1996 йилнинг бошидан узоқ муддатга кураш майдонларини тарк этди. Сабабини сўраганларга ишим кўпайиб кетди, дея шунчаки арзиҳол қилди холос. Тўйларда ҳам, байрам сайилларидаги курашларда ҳам фақатгина унинг номи юрарди.

ТАНАФФУСДАН СЎНГ...

Ўтган ҳафта Тошкентда бир гап тарқалди. Эмишки, бутун ўзбек халқи эъзозлаб келган, казбекларнинг қиличини қўлга киритган машҳур полвон Абдуқодир Пирматов салкам уч йиллик узоқ танаффусдан сўнг яна аёвсиз курашларнинг ғалағовур майдонига қайтибди, шу ростмикан??? Рост. Ҳақиқатдан ҳам шундай бўлди. Яқинда мамлакатимиз Спорт қўмитаси томонидан уюштирилган эркин кураш бўйича Президент соврини халқаро мусобақасининг саралаш босқичида бу полвон яна ўзини кўрсатди. Унинг дастлабки рақиби Хуршид Назаров курашмасдан таслим бўлди. Хоразмлик Санжар полвон Купалов ҳам осонликча тан берди. Қашқадарёлик Абдували Азизов Абдуқодирнинг ушбу мусобақадаги учинчи мағлубига айланди. Томошага йиғилган оломонга қўшилиб «мен энг зўр полвонман» дея гап бошлайдиган зўрларгача таажжубдан елка қисиб қолишди. Ора-чирада «Ў-ў-ў, яна қайтибдими? Бутун экан-ку...» деган гаплар жонланди.

Зўрни зўр йиқади, аччиқни аччиқ қирқади деганларидек, ярим финалда Қашқадарё воҳасининг икки машҳур, икки чапдаст, икки бўйсинмас полвони яна дуч келдилар. Ўнг томонда терга пишиб кетган Абдуқодир Пирматов, чап томонда эса курашавериб ҳаллослаб қолган Баҳром Авазов! Кескин кураш бошланди. Баҳром бир бор ёнбош ташлашга ҳаракат қилди. Бироқ, эплолмади. Абдуқодирнинг вазни оғирлик қилди. Курашни бошқараётган ҳакам полвонларни янада фаолроқ курашишга ундади. Абдуқодирга кетма-кет икки марта огоҳлантириш ёзди. Шу билан полвоннинг руҳи чўкди. Аста-секин қўллар, оёқлар бўшашиб кетаверди. Қора терга ботди. Баҳром полвон кичик ҳисобда бўлса-да, ғалабага эришди. Ютганига иккинчи, ютилганига эса учинчи ўрин насиб этди.

Мусобақа тугагач яна катта курашга қайтган Абдуқодир Пирматов бир гуруҳ журналистлар қуршовида қолди:

— Полвон, агар сир бўлмаса, айтингчи, нима учун катта курашни тарк этгандингиз ва нима учун яна унга қайтиб келдингиз?

— Тўғрисини айтсам, ёшим ўтиб қолди, энди катта курашлардаги зўр полвонларнинг ҳамласига бардош беролмасам керак, деган фикрда эдим.

— Бундан беш-олти йил муқаддам анча номдор эдингиз. Сахти-сумбатингизни кўрганда ҳар қандай полвон сизга курашмасдан тан берарди. Аммо орадаги танаффус рақибларингизнинг шоҳсупадаги ўрнини сизникидан ошириб юборгандек, назаримда.

— Бу кураш. Олдиндан бирор хулоса чиқариб бўлмайди. Насиб этса Президент соврини бошлангунга қадар илгариги жисмоний ҳолатимни тиклаб олишга ҳаракат қиламан.

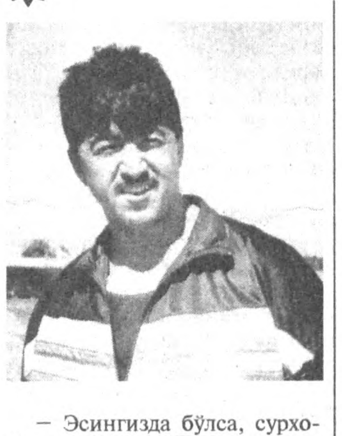

— Эсингизда бўлса, сурхону қашқарда, Тожикистону Туркманистонда ўтказилган тўй курашларида даврага чиқиб биринчи товоқни кўтарсангиз сизга муносиб рақиб топилмас эди. Курашмасдан туриб катта совринни олиб кетардингиз. Туркманистондан бир туя, битта «Запорожец» машинасини, Тожикистондан рангли телевизор, «Холли» гилам ютиб келгандингиз. Қисқаси, шарқ полвонларининг энг зўрларидан биттаси саналардингиз. Лекин, шундай бўлса-да, бирор марта жаҳон чемпионатида олтин медал ололмадингиз. Бу ҳақда ўйлаб кўрганмисиз?

— Гуржиларнинг Гапрандашвели деган машҳур полвони бор. Беш марта жаҳон чемпионлигига эришган. Бундан бироз муқаддам ўзимизнинг Эрали полвон Маҳмарасулов ундан баланд келди. Аслида, Эрали ҳам шу пайтгача жаҳон чемпиони бўлолмаган эди. Демоқчиманки, бу дунёда зўрдан зўр, кучлидан кучли кўп. Аслида жаҳон чемпионлиги ҳам пешонага ёзилган бир ёруғ кун. Шунинг учун борига шукур, деймизда...

ПЕШОНАНГДАН ТЕР ЧИҚСИН

Тошкентдаги МҲСК спорт мажмуининг кураш залидан шу куни Абдуқодир полвон қандай кайфиятда уйига жўнаганлигини билмадигу, бироқ бир нарсадан жудаям хурсанд бўлдик. Полвон яна ўзининг илгариги шон-шуҳратини, беаёв курашларини, кетма-кет ғалабаларини соғинганди. Бунинг нимаси ёмон. У ҳозирга келиб илгаригидан ҳам пишиқроқ, чайирроқ бўлиб кетганга ўхшади. Ҳавас қилса арзийдиган ва ўзини тушуниб етган, саховатли полвонга айланибди.

Ўзбекнинг қирқдан ортиқ энг забардаст, оламжаҳон полвонлари МҲСК саройини тарк этар экан, орқа томондан кимдир Абдуқодирга тегиштириб луқма ташлади: «Ҳо-о-в полвон! Қовурғаларингиз кўринмай қолибди. Кўпроқ машқ қилинг, тер тўкинг, кам бўлмайсиз».

Нормурод МУСОМОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ВОҚЕА. ҲОДИСА. ТАФСИЛОТ.

ҚИРОЛ ШУНДАЙ ЙЎЛ ТУТДИ

Иордания қироли Ҳусайн ҳукуматни тузиш ва тарқатиб юбориш ҳуқуқини шаҳзода Ҳасанга бериш тўғрисидаги фармонга имзо чекди. У ўзида халқаро битимларни имзолаш ва конституцияга ўзгартириш киритиш ҳуқуқларини сақлаб қолди.

Маълумки, Ҳусайн лимфома касаллигига чалингани боис, шу йилнинг 14 июлидан буён АҚШда даволанмоқда.

Қирол ўзи йўқлигида мамлакатни бошқаришда турли англашмовчиликлар келиб чиқмаслиги учун шундай фармон чиқарган.

ЯНА ТЎҚНАШУВ

Колумбияда ҳукумат армияси билан партизан отрядлари ўртасида яна тўқнашув бўлди. 9 киши ҳаётдан кўз юмди. Ҳар икки томондан ҳам жароҳатланганлар бўлишига қарамай ҳеч ким бу хусусда аниқ маълумот бермаяпти. Мамлакат матбуотининг хабарларига қараганда, Колумбия президентининг олиб бораётган сиёсати партизанларга маъқул бўлмаётганмиш.

ГУМОНДОРЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

Кеча Омо шаҳрида Ирландия полицияси 6 нафар кишини қўпорувчиликда гумон қилиб, қамоққа олди. Уч кун бурун шаҳарнинг серқатнов кўчаларидан бирида автомобилга қўйилган портловчи қурилма кўплаб одамларнинг ҳаётдан кўз юмушига сабаб бўлганди. Жиноят изларини қидириш давом этмоқда.

КЕЛИШИБ ОЛИНГАНИ ЯХШИ

Югославиянинг Косово муаммоси бўйича музокаралар ўтказиш делегацияси раҳбари, Сербия бош вазири ўринбосари Ратко Маркович косовалик албанларга тинчликни барқарор этиш борасида музокаралар олиб бориш пайти келганлигини билдирди. Музокара ўтказиш учун Приштин шаҳри кузда тутилмоқда.

АММО...

сўнгги маълумотларга қараганда, Косово делегацияси раҳбари Феми Агани албанияликлар музокара ўтказишга ҳозирча норози эканлигини билдирди. Чунки Сербия томони ўлка аҳлига зуғум қилишни тўхтатиши ва бу ердан ҳарбий ва полиция кучларини олиб чиқиб кетиши зарур. Аганини айтишига кўра, бўлажак машварат вақти ва жойини Белград эмас, балки Югославия, Албания, Косово ўртасида норасмий вакил бўлиб фаолият кўрсатаётган АҚШнинг Македониядаги элчиси Кристофер Хил белгилайди.

ЎЗБЕКИСТОНДАГИ РАДИАТОРЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЯГОНА КОРХОНА
ЎЗБЕК-РОССИЯ "ҚАРШИРАДИАТОР" ҚЎШМА КОРХОНАСИ
"МТЗ", "ОЛТОЙ", "ДТ"
тракторлари учун сувли радиаторларни ишлаб чиқаради ва сотади.

Манзилимиз: Қашқадарё вилояти, Бешкент шаҳри, Ҳамза кўч., 27.
Тел: 8 (37557) 2-29-50, 2-13-80.
Тошкентдаги тел: (371) 130-21-59.
850

Republican Trade and Exhibition Centre
UZEXPOCENTRE
МИНИТЕХ-98

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги
Сизни
"ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТЛАРИНИ ҚАЙТА ИШЛАШ ВА ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ МОЛЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БЎЙИЧА ИХЧАМ УСКУНА ВА МИНИТЕХНОЛОГИЯЛАР"
халқаро кўргазмасига таклиф этади.
Кўргазма 1998 йил 24—27 август кунлари РСКМ "Ўзэкспомарказ" 4-павильонида бўлади.
Манзил: Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 107.
Кўргазманинг ишлаш вақти:
24 август-соат 12.00-18.00
25-26 август-соат 10.00-18.00
27 август-соат 10.00-15.00
Кўргазмада Болгария, Япония, Туркия, Италия, Хитой, Олмония ва бошқа давлатлар минитехнологиялари ва ихчам ускуна намуналари намойиш этилади. Кўргазмада Исроил давлатининг миллий бўлимида 15 дан зиёд фирмалар иштирок этадилар.
866

"ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС" ДАВЛАТ АССОЦИАЦИЯСИ
Чипта сотувчиларни ишга таклиф этади
Маълумот учун телефонлар: 34-84-19, 34-82-37.
Ўртача ойлик иш ҳақи миқдори 6-8 минг сўм
Бир йилдан ортиқ иш стажи бўлганларга 20% дан 50% гача миқдорда устама ҳақ тўланади.
Шаҳар йўловчи транспорти чипта сотувчилари имтиёзли нафақага чиқиш, даромадлардан имтиёзли солиқ тўлаш ҳуқуқига эга бўладилар.

851

ҲУРМАТЛИ МЕҲНАТКАШЛАР !!!
"QIZILQUM-TA'MIR"
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ШУЪБА КОРХОНАСИ

Биз йиғим-терим ва экин экиш компаниясини ўтказиш даврида СИЗЛАРГА *катта муаммоларингизни ҳал қилиб беришга тайёрмиз.*

СИЗ учун энг масъулиятли ва қийин даврда биз **Дизель трактор** *двигателларини, умуман барча қишлоқ хўжалик техникасини капитал таъмирлаш ишларини ўз зиммамизга оламиз.*

"QIZILQUM-TA'MIR" *— бугунги кунда СИЗНИНГ техникангизни юрагини таъмирловчи, ўн йиллардан бери самарали фаолият кўрсатувчи, юқори малакали мутахассислар жамоаси, бу эса ўз-ўзидан корхонанинг иш сифатини белгилайди.*

1 августдан кўп корхоналар таъмирлов ишлар ҳақини оширдилар, сифати эса эътиборсиз қолган. Биз эса ўз маҳсулотларимиз нархини ўзгартирмаслигимиз тўғрисида маълум қиламиз, машҳур **А-01М маркали дизелларга** *ва унинг турларига нархлар 20% га камайтирилган, барча таъмирлаш ишлари сифати эса юқори даражалидир, бизнинг маҳсулотларимиздан доимий равишда фойдаланадиган корхоналар буларга кафолатдир.*

"QIZILQUM-TA'MIR" *— бу дизель двигателларини йигирма тўрт тури ва Т-28—Т-130 дан К-701гача таъмирланиши, бу ТКР-8,5 дан ТКР-11гача бўлган турбокомпрессорларнинг таъмирланишидир.*

"QIZILQUM-TA'MIR" *— бу ўз таъмирлов ишларига кафолат берувчи, ўз маҳсулотини, иссиқ чиниқишдан 6 соат ўтказиб, тақдим этувчи ягона корхонадир.*

Бизнинг двигателларни харид қилинг, синовдан ўтказинг ва қарор қилинг.

Бизнинг манзилимиз: Тошкент ш., Бектемир тумани, Ж.Останова кўчаси, 3-уй.Тел.: 90-92-66.
LL@884

Ўзбекистон Телерадиокомпания жамоаси Ўзбекистон халқ артисти Орифхожи Алимаҳсумовга умр йўлдоши

Мамлакат АЛИМАҲСУМОВАнинг

бевақт вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат вазирлиги жамоаси вазирнинг биринчи ўринбосари Анвар Акбаровга опаси

Динара АКБАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), А. Жабборов, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Л. Пак (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), М. Сафаров, Л. Спиридонов, Р. Фарҳодий, И. Худоёров, И. Шоғуломов, Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар бўлими 136-29-89, 133-07-48; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0249, 27714 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва оператор Сергей ЛУКИН томонидан саҳифаланди.
Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — Қ. Эшматов.
Навбатчи — Ш. Каримов.
Мусаҳҳиҳ — Ф. Усмонов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Босишга топшириш вақти—21.00 Босишга топширилди: 21.40
123456